

Szerkesztőség kiadó-
hivatal és nyomda
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
utca, Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
Szerk. és kiadóhivatal
977, 228 és 1047
N. Sz. — — —
Egy szám ára
100 és vidéke
Bukarestben —

UJ KELET

SIDO · POLITIKAI · NAPILAP

ELŐFIZETESI ARAK
Romániában
Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetés ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejjelel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Évnyomdíj — ck 2—

1926 február 27 Szombat

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 44 szám

5686. Adár 13

Paul Boncourt

A huszadik századot egynemely tulbuzgó gondolkodó — nyilván a technikai felfedezések fölötti elbizakodásban, — a felvilágosodás századának nevezte el. És a felvilágosodás százada még odáig sem jutott el, hogy egynemely tipikusan ókori fogalom rejtőjét megismerje volna. Ókori fogalmak szerint a hőst a fizikai bátorság emeli hőssé, testi mivoltának szabad kockázatása, amellyel szemben az erkölcsi bátorság, a gondolat bátor kimondásának hősiessége teljesen háttérbe szorult. Valóban: történelmi fogalmaink szerint a hőst nem az éleslátás, a dolgok összefüggésének meglátása jellemzi, sőt inkább az a szent együgyűsége, mely a gondolatban szemben a megdöbbentő cselekvést glorifikálja. Ennek megdöbbentő cselekvését gloriáját néhány olyan „hős” is, aki a világháború borzalmaiban gyűlöletének nagyságával, bosszúvágyával kiméletlenségével, az erőszak hevével tünt ki s így mindent megtett arra, hogy nevezete nevében más nemzetek élete ellen törjön. Ezek közül a hősként közlő példánál Foch generális, Poincaré, Mussolini és Vilmos császár s a francia és német nacionalisták minden aprajagja.

E zord hősközül most egy igénytelen ember alakja emelkedik ki, egy francia képviselő, akit mindközönségesen Paul Boncourt-nek neveznek. Külső megjelenése nélkülözi a szokványos hősk minden külső attributumát, — oldalát nem verdesi kard, tekintete szelid és meleg, magánéletében valószínűleg ama kedves és jóvalis franciák típusát testesíti meg, akinek józanságát a temperamentum egyenletes heve szinesíti meg, se nem dandy, se nem nyársolgár, nem tulművelt, — amolyan valódi cinyos. Ha valaki szemtől-szembe hősknek nevezné őt, minden bizonnyal hangos hahótára fakadna, mert ezek a Boncourtok nem szeretik a nagy szavakat, de szeretik a becsületes cselekedetet.

Es mégis el fog jönni az idő, — már utban is van ez a kor, — amikor ezek a Boncourtok lesznek majd a nemzetek és az egész művelt emberiség bálványai s a régi értelemben vett hősket olyan különös és érthetetlen lényeknek fogják látni, mint most látjuk például a fára mászó és vadakkal viaskodó ősembert. Mi az, ami Boncourt képviselő urat hőssé avatja? Bátorsága az. Az a bátorság, mellyel egy elmebeteg emberiség szörnyű ordítózása közepette ki merete mondani, hogy az örület megszerzése — örület volt s az életet nem lehet az örület szempontjai szerint berendezni. Ez a Boncourt a francia kamara legutolsó ülésén mint külpolitikai előadó ki merete mondani azt a mondatot, melyért a vén Clemenceau hűgő gyűlölettel csaknem halálba kergette Caillauxot, kimondta, hogy a versaillesi szerződésben a győztesek egész sor olyan határozományt diktáltak, amelyek az idővel eltűnésre vannak itélve.

Ma még az örület lehiggadása nem teljes, ma még a francia jobboldal gonosz örülete elmentmondásokkal felel a hősi igazmondásnak. De az a körülmény, hogy Boncourt ezt a megállapítást megtehette és voltak józanok, akik nemcsak meghallgatták, hanem helyeselték neki: már az idők jele s annak bizonyossága, hogy az emberiség örületét előidéző spirochéta szaporodása megállt. A szelid orvosok, az életet az életért szerető gyógyító emberek hada egyre tömörebben sorakozik fel a bacillusok ellen boncolókéssel hadakozók ellen. Mert Poincaré, Clemenceau s a többi „hősök” tulajdonképpen tébolyodott sebészek voltak, akik saját népük testéről akartak ép tagokat leoperálni, azzal a hibrid gondolattal, hogy ez

által az európai emberiség beteg szívét sikerül majd meggyógyítaniok.

A titáni rombolók, a dühöngő hősk helyét mindenkoron szelid robotosok, hősi gesztusok nélküli kubikosok váltották fel, akik napról napra, évről-évre, türe és remélve hordták egybe a romokba kallódott épületet. Paul Boncourt ezekből az egyszerű kubikosokból való, a bátor és hősi emberek szolid típusa ő, aki cselekedeteit és szavait nem úgy mérlegeli, miatha az örökkévalóság angyalai lennének azok elhangzását, hogy azok a történelem és halhatatlanság aranykönyvébe feljegyeztessenek.

Es nekünk mégis ezek a szolid, nagystilű gesztusok nélküli való Boncourtok a kedvesek. Nekünk elég volt a „valódi” hőskből, akik-

nek működését mindig könnyű és átok, mindig átok és nyomoruság követte. Mi nem kérünk a hősi diadalokból, nem kérünk a győzelmekből és vereségekből, mert minden diadal és mindegy vereség az élet veresége, az életé, melyre mindenekelőtt és mindenekelőtt van szükségünk. Az élet tele van lehetőségekkel, a halálból pedig nincsen visszatérés. A halált pedig örültek és betegek szeretik, az életet a jó, csöndes, munkás emberek, akik kötelességet akarnak teljesíteni, építeni és megtartani akarnak, a régi értelemben vett „valódi” hősk a halál angyalai, az életet a Boncourtok képviselik. Ok a béke igazi követői, az ut-csinálók, akiknek nevét a jövő, a jobb jövő történetírói áhitattal fogják feljegyezni. (s. l.)

Olaszország kibővítette északafrikai gyarmatait

Az egyiptomi nacionalisták tiltakoznak a Dicharabub-oázis megszállása ellen

(Róma, február 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Olaszország újabban feltűnően agresszív módon juttatja kifejezésre a fascista politika imperialista törekvéseit. Ez a tendencia nyilván meglepzetlenül az osztrákokkal és németekkel támadt konfliktusban, valamint Mussolini legutóbbi angolellenes megartásában is. De nem ejtette el az olasz expanziós törekvés régi terveit sem, amelyek Jugozslávia és az egykori Albánia ellen irányulnak. Csakhogy az európai hatalmi viszonyok jelenleg egyáltalán nem kedveznek ezeknek a törekvéseknek. Erre az olasz diplomácia áthelyezte imperializtikus akcióját Olaszország békebeli aspirációinak területére: az északafrikai partvidékre, Tripolisra, amely pedig már annyira gondot okozott a római kormányának.

Mussolini legújabb hódítása: a Dicharabub oázis megszállása, kitűnő diplomáciai előkészítés után történt, felhasználva Franciaország szíriai és marokkói báját. Az annekta oázis nemcsak szert helye a szenuszi-törzsek, de egyúttal legfontosabb gócpontja is az afrikai karavánutaknak Kyrenaika és Egyiptom között. Az egyiptomi nacionalisták már eszméltre tértek és kibékültek az angolbarát kairói kormánnyal, amely ígéretet tett, hogy egyiptomi területet többé nem enged át idegen hatalom-

nak. Könnyen lehetséges tehát, hogy a Dicharabub-oázis miatt Olaszország is komoly konfliktusba kerül az öntudatra ébredő mohamedán nacionalizmussal. Az ittlakó harcias törzsek ugyanis eddig sem ismerték el, csak eltűrték az olasz fenhatóságot, különösen éppen a most megsértett szenusziak nem, akik halálos ellenségei minden európai-nak és minden kereszténynek.

A Dicharabub-oázis megszállása elsősorban presztizskérdés volt Mussolini részéről, de az új gyarmat egyúttal jelentős előnyöket is biztosít Olaszországnak. Ha sikerül megtartaniok az olaszoknak ezt a fontos stratégiai pontot, szinte teljesen biztosították Egyiptom felőli határaikat, azonkívül Olaszországnak módjában lesz ellenőrizni a Dicharabub-oázis közelében levő karavánut személyi és áruforgalmát, valamint a mekkai zarándokforgalmat és a nagyban folytatott fegyvercsempészetet megakadályozni. Különösen a Mekka felé vivő ut miatt fog felzudulni a mohamedán lakosság. Számolnia kell azonban Olaszországnak a többi nagyhatalmak ellenzésével is, amelyek mégsem nézhetik irigység nélkül, hogy mialatt ok a legnagyobb krízissel küzdenek gyarmataikon, addig az olaszok minden veszteség nélkül jutottak újabb birtokokhoz Afrikában.

A bukaresti diákságnak csak egy része ragaszkodik a sztrájkhoz

Egyes fakultásokon tovább folynak az előadások és a vizsgák. A bezárt főiskola ma újból megnyílnak

(Bucuresti-Bukarest, február 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A fővárosi diáksztrájk második napja is zavargások nélkül folyt le. Az egyetemen tegnap délután óta nem fordult elő incidens. A jogi karon rendszeren folytak a vizsgák és több zsidó növendék is résztvett a vizsgákban. A vizsgák befejezésekor azonban a zsidó hallgatók közül néhányat az egyetem épületének elhagyásakor inzultáltak. A bölcsészeti és gyógyszerészeti fakultáson előadások is voltak. A kereskedelmi akadémián ugyancsak meg tudták tartani az előadásokat. Viktor Humreanu harmadéves hallgatót, aki be akart menni az előadásra, az akadémia épülete előtt tetteglettel inzultálták. A műegyetem és az építészeti főiskola szintén nem csatlakozott a sztrájkhoz, amiről a két intézet diákjai értesítették is a keresztény diákok szövetségét.

A kereskedelmi akadémia tanári karának terminusa, amelyet a sztrájkoló diákoknak megszabtak, tegnap lejárt. A tanári kar tegnap újabb ülést tartott és elhatározta, hogy felhatalmazást kérnek az iskolafentartó kereskedelmiügyi minisztériumtól, hogy abban az esetben, ha egy tanár előadását háromszor egymás után megzavarják, az igazgatóságnak jogában legyen az iskolaévet bezártnak nyilvánítani,

ami egyet jelentsen azzal, hogy a diákok ezt az évet elveszítették. A határozat szerint holnap megnyitják az előadásokat és újabb felhívást intéznek a diákokhoz, hogy járjanak rendszeren előadásokra. De a diákok ezt megelőzték és a rektorátushoz új beadvánnyal fordultak, amelyben ismételtlen hangsúlyozták, hogy követeléseik teljesítéséig a sztrájk nem szünhetik meg.

Tegnap este az összes egyetemi fakultások tagjai megbeszélésre jöttek össze az új rektorválasztás ügyében. Rendkívül heves vita folyt, amelynek során az egyetemi rend helyreállításának parancsoló szükségét hangsúlyozták. Vasárnap lesz a rektorválasztás, amelynek jelöltjei: Pangrati jelenlegi rektor, Minovici, Mihail Dragomirescu, Mironescu és Emanoil Antonescu professzorok. A közoktatásügyi miniszter a három legtöbb szavazatot kapott jelölt közül nevezi ki majd az új rektort.

Ma délelőtt kezdte meg a bukaresti hadbíróóság a február 11-iki diákrömbölások alkalmával letartóztatott diákok ügyének a tárgyalását. Délelőtt a tanúk kihallgatására és a vádirat felolvasására került sor. A vádirat a diákok súlyos megbüntetését követeli, mert az ország örét, a katonaságot is megtámadták.

da
No. 10
nyomdája
120
375
435
60
675
675
30
80

Detail
szek és
nébe!
fel a
nson
(Deak F.-u.)
olcsóbb napi-
lett szerzheti
ennemű tör-
ségi szük-
Oriási válasz-
és külföldi
kben és tal-
akban.
n próba-
delést!
olcsó kiszol-
ól biztosítjuk
k itt megren-
a Merkur vé-
nyár „Perless-
„Apretura”
ló készítmé-
Minden más
yt felülmul-
és minőség
ben. Minden
nak és cí-
elsőrangú ér-
Apreturát és
a színeha-
ja az eredeti
és közben s
ga után. —
ben. Viszont-
ny.

árak!
k 260 lej
350 lej
RIED
ázá-
and 10 sz.

ZSIDÓ KÖZÉLET

Elhalasztották a marosvásárhelyi körzeti konferenciáját

Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség marosvásárhelyi körzetének központja ezúton értesíti a körzeti helycsoportjait, hogy a február 28-ára tervezett körzeti konferenciát közbejött akadályok miatt ebben az időpontban nem tartja meg. Az előkészületek folyamatban vannak és a konferencia időpontjáról a csoportokat az Uj Kelet és külön levél útján is idejében értesíteni fogja.

Máramaros körzeti konferenciája

Közbejött akadályok miatt március 14-én tartja meg a Zsidó Nemzeti Szövetség máramarosi körzete eredetileg március 7-re tervezett konferenciáját. A konferencia tárgysorozatán az egyes csoportok kifejtett és kifejtendő munkájának a letárgyalása, illetve a csoportok reorganizálása és az egyes helyi csoportok közötti kapcsolatok kimélyítése kívül sok más fontos általános zsidó kérdés is szerepel. A körzeti vezetősége ezúton is meghívja az összes körzetek és helyi csoportok képviselőit, valamint a marosvásárhelyi konferencia összes delegátusait. A rendezőség felkéri a résztvevni szándékozókat, hogy az E. Z. N. Sz. szeptemberi körzeti irodájával (Calea Bogdan Voda 20. sz.) közölni sziveskedjenek, hogy megfellelő elszállásolásukról idejekorán gondoskodni lehessen. A konferencia részletes programját pár napon belül közölni fogjuk.

A kolozsvári Zsidó Menza

vezetősége felkéri azokat a nemesszivű zsidó hölgyeket, akik a zsidó diákság purimi ünnepét kellemesebbé óhajtják tenni, hogy sütemény, vagy hasonló természetű adományukat a Menza új helyiségébe, Bartha Miklós-utca 24. sz. alá küldeni sziveskedjenek.

Barisszia-matiné

A kolozsvári Barissziák, mint már jelentetük, március 7-én rendezik meg a Magyar Színházban kulturmatinéjukat. A körültekintéssel összeállított műsor legkiemelkedőbb pontjai: egy trió, amelyet Adler Ernő, Boskovich Sándor és Gidali Kálmán adnak elő, továbbá egy rendkívül szellemes purimi vigjáték, amelynek keretén belül Ihsz Aladár rendezői tehetsége fog érvényesülni, egy nagy ballet, amelyben Kolozsvár 14 legcsinosabb lánya lép fel. A balletet Drágos Klein Jolán, az Opera

Akiba

Irtá Giszkalay János

A Templom fölépítésére természetesen nem gondolhattak. Ezt csak Róma akarata ellenére és fegyveres erővel lehetett volna véghezvinni. De a templom egyébként sem tudta volna teljesíteni azt a hivatását, hogy az akkor már az egész ósmert világon egyre jobban széjjelzóródó zsidóság összekötő intézménye legyen. Valami olyan templomról kellett gondoskodni, amely nincs kötve a Mória hegyéhez, amelyet a zsidó magával vihet és vigyen, bárhova is kergesse a római elnyomatás és hazátlanság. Ez az a nagy és a nemzetek történelmében egyedül álló „hordozható templom” a mindenütt jelenvaló összekötő kapocs, alapjaiban már adva is volt, csak ki kellett építeni. A Mózesi törvénykönyv volt ez a hordozható templom és a köréje csoportosuló nemzeti joggyakorlat és a kettő kiegészítőjéül, azok a prófétai és történelmi iratok, amelyeket ma a Biblia, vagy az Ótestamentum könyvei címen ösmernünk, de amely iratok Jeruzsálem pusztulása idején még nem voltak egybegyűjtve, szövegük nem volt hitelesen megállapítva, és jórésztük már csak töredékesen élt a nép száján vagy titkos helyeken rejtegetett kéziratokban.

A politikailag iskolázottak, a törvénytudósok lázas erőfeszítéssel és makacs céltudatossággal látták a nagy munkának. A törvényes szanhedrin megszűnt, az elpusztított ország elveszítette legfelsőbb nemzeti testületét és irányító tekintélyét. De a nemzetmentő tudósokat ez se hozta zavarba. Collegiumokat alkottak, iskolákat, egyetemeket alapítottak és az iskolákon belül megindult a Mózesi joggyakorlat egybegyűjtése, a codificáló és canonizáló munka. Ötven év se múlt el Jeruzsálem pusztulása

ballerinája, Ligeti legtehetségesebb tanítványa tanítja be. Előző számunkban tévesen közöltük, hogy D. Klein Jolán az Opera primaballerinája volna, mikor ezt rektifikáljuk, meg kell jegyeznünk, hogy természetesen ez

Palesztina „békesziget” a háborgó keleten

Előadás az épülő ország mai helyzetéről. Tel-Aviv válsága miatt nincs komolyabb aggodalomra ok

A bécsi cionista-szervezet az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség felolvasó ciklusa mintájára vitaestélyeket rendez. E vitaestélyek során legutóbb E. M. Zweig, a Nemzeti Alap jeruzsálemi főirodájának egyik vezető tisztviselője beszélt a palesztinai helyzetről. Zweig egyike Erec Jisráél viszonyai legjobb ismerőjének, fejtegetései tehát fokozott érdeklődésre tarthatnak számot.

— Palesztina politikai helyzete — kezdte az előadó — az utóbbi időben jelentékenyen javult. Előzsidát valóságos felüljáró harcos és villongások és a zavaros állapotok közepette Palesztina valóságos békesziget. Félészteendője már, hogy Szíriában, Palesztina közvetlen határán a druzok felkelése viharzik a francia mandatárius hatalom ellen, amely jóllehet nagy katonai haderőt koncentrált ide, mégis csak nehezen tudja tartani pozícióját és ennek következtében tekintélye is jelentékenyen aláhanyatlott. Transzjordániát, amely Palesztina mandatárius területének egy része, a vaha biták vezéreltetik, Egyiptom pedig, amely Palesztina déli határán fekszik, belső politikai villongások színtere.

Ha Palesztinában, dacára, hogy az arab lakosság a szíriai felkelőkkel demonstratív rokonszeretettel mutat, nyoma sem látszik az angol mandatárius hatalom elleni tiltakozás kísérletre, akkor ezt a gyarmati hatalmak régi ellentéteire kell visszavezetni. Franciaországot riválisa, Anglia már régebben ki-manővrozta Egyiptorból és Palesztinából, Franciaország ezért legalább Szíriában akarja tartani magát minden lehetséges eszközzel. A felkelő druzok, akiket az arab szabadság előharcosainak tekintenek, mindig is Angliával éreztek. Az arab világ módfelel van háborodva Franciaország ellen, amely nyugodtan tűrte, hogy Damaszkusz bombázás, ellenben szimpátiával viseltetik Angliával szemben, amelynek mandatárius uralmát összehasonlítva a franciáival, áldásosnak tekintik. A palesztinai arabok, akiket belső villongások megzavartak és akiket a hasimita-dinasztia összeomlása elbátortalt nitottak, most abba a reménybe kapaszkodnak, hogy az arablakta területeket angol uralom alatt egy-

semmit sem von le művészi kvalitásaiból. A matiné jegyeit előjegyezni a Barisszia helyiségében Calea Regele Ferdinand No. 38 szám. Hétfőtől kezdve a jegyeket a Magyar Színház pénztára árusítja.

segésíteni fogják. Ezt pedig a Balfour-deklaráció érvényesülése arán is kívánják.

Palesztina nyugalma olyan hatásos, hogy az anticionisták kelési mesék terjesztésével szeretnék megzavarni. Azt a mesét találták ki, hogy palesztinai arabok, angol csapategységeket támadtak meg, ezzel is dokumentálva a druzokkal való rokonszeresüket. Ezzel szemben mi a való tényállás? Az, hogy a palesztinai helyőrséget leépítik. 1925-ben a helyőrség 640 ezer font sterlinggel szerepelt az angol költségvetésben, olyan összeggel, amely alig egy ötödésze az 1919-iki költségeinek. Most pedig azon dolgoznak, hogy az angol csendőrséget benschülöttekkel pótolják és pedig az ország költségvetésének terhére.

Igaz ugyan, hogy a Plumer-rezsim alatt még mindig inkább kedveznek az araboknak, mint a zsidóknak, azonban az ország általános fejlődése körül mégis a zsidóságnak van döntő szerepe. A bevándorlás sokkal erősebb tempóban folyik, mint tavaly. A chaluc-elemek a kapitalistákkal szemben erősebben vannak képviselve ugyan, ami az erők egyensúlya szempontjából nem előnyös, azonban a chalucok bevándorlási folyamata elé semmiképpen sem szabad gátat emelni. A zsidók számaránya Erec Jisráélben állandóan növekszik és korai lenne az aggodalom, mintha az angolok Palesztinát saját kolóniájukká akarnák tenni.

Ami a Tel-Avivről szóló gazdasági krízist illeti, egyelőre mindössze az a helyzet, hogy a városban pillanatnyilag kétezer munkanélküli él. Azonban számszerűen és statisztikailag kimutatható, hogy Palesztinában a munkanélküli ek százaletkaránya jóval megőtte marad a többi európai állam munkanélküli kvótájának. Egy országban, ahol allando a bevándorlás, a krízis ugyiszólván normális állapotot jelent. Az építkezés főleg azért akadt meg, mert Lengyelországban a beígért pénzék nem folytak be. Mindazonáltal Tel-Avivben ma is európai mértékkel mérve, valósággal lázas építkezés folyik. Kétségtelenül van krízis, amiből nagyban hozzájárul, hogy egy a Keren Hajjeszód, mint a Keren Kajemet jövedelmei nem kielégítő, azonban mélyebb aggodalomra nincs ok. A jüsv még mindig át tudta élni a válságokat és mindig okult belőlük.

óta és ennek a lázas, céltudatos munkának már megérett a gyümölcse, készen állott a hordozható Templom, a Tóra, a Próféta és az Iratok könyvei: a zsidó Kánon és a Misna: a zsidó nemzeti korpus juris. A tudósok nemzetmentő munkája páratlanul álló eredményre végződött. Mert a zsidó canonnal, a Bibliával és a zsidó korpus jurisszal, a Misnával, vagy ha úgy tetszik, a Talmuddal olyan két nemzeti intézményt alapoztak meg, amelyek, nemcsak a római cészárok ildóztetése alatt, de kétezer esztendő viharai közepette is megdönthetetlen védőbástyái voltak a zsidóság nemzeti életének és fönmaradásának.

Akiba nem volt ezek között a higgadt, céltudatos nemzetmentők között. Nem volt közöttük azért, mert hiszen egyszerű, tudatlan paraszti ember volt, Kalba Savua juhásza, akinek egyetlen tudománya talán csak az volt, hogy hogyan kell a gondjaira bizott nyáját idők viszontagságai és ragadozók támadásai ellen megvédeni. De nemcsak a tudományokban való teljes járatlanság, nemcsak a szellemi és gazdasági természetes tagozódás, hanem a lélek mélyén ülő harag és ellenszenv is elválasztotta őt ettől az országos tekintélyű vezető rétegtől. Mert a tudósok (a rabbi) kollégiumai és főiskolái, megdönthetetlen tekintéllyel irányították a katasztrófából megmaradt zsidó nemzet sorsát, az akarat és céltudatosság erejével átvették, sőt túl is szárnyalták a régi szanhedrin szerepét és mindamellett, hogy semmi végrehajtó hatalom nem volt a kezükben, az egész nemzet, a tömegek és egyesek egyaránt föltétel nélkül hajlottak meg határozataik előtt. Akiba nem tartozott még eme meghajlók közé sem. Sőt. Ha nem is gyűlölet, — mert gyűlölni ez a deris Jélkü, hatalmas pásztor nem tudott, de valami olthatatlan harag élt benne,

mindeme tudósabbik ellen. Az ő egyenes, nyílt nézésű pásztorlelke csak egyet érzett és látott: hogy ugyanakkor, amikor az egész zsidó nemzet a porban hever, Judea városai üszökké égtek és a nemzet legjobbjai a római circus maximusban fogják ki lelküket a rájuk rohanó fenevadak fogai között, ugyanakkor, amikor a józan paraszti ész szerint minden becsületes zsidónak, éjjel és nappal azon kellene gyötörödni és gondolkodni, hogy mikor és hogyan kell ujrakezdeni a nép megváltásáért való küzdelmet és addig is, amíg virrad a napja: készülni, készülni, gyürkőzni az uj, a mindenél nagyobb, véres, halálos birkózásra, — ugyanakkor ezek a tudósok, ezek a rabbi, ezek a magukcsinálta tekintélyek, országot betöltő zsvajgással és hetekig vitatkoznak azon, hogy — hogy a szombat napján tojt tyuktojást szabad e megenni v. gy se. Akiba izzó zsidó lelke féktelen haraggal fordult el ettől a neki értéketlen, szégyenlel es jelenségétől. Sokkal alacsonyabb sorsban élt, semhogy nyíltan tudott volna szembeszegülni vele, de ő maga mondotta el későbbi korában, hogy valahányszor tudós rabbiakat látott, úgy beléjük szeretett volna marni, mint a puszták vad, veszett csikaja.

De a legszörvösebben elkerülte őket, nem is vette észre őket, mint az olyan ember, aki erős akaratában tudja nem latni azt, ami nem szeret látni. Elgondolkodva, magában dünyögve, vagy öntudatlanul, mosolyogva, de élesen agygal, szemmel mindig élesen figyelve, terelte legelőről legelőre Kalba Savua nyáját és amikor már nagyon kikívánczolt belőle a magányos lélek meggyülemlett energiája, akkor haragos kirobbanással recitálta, dalolta a messi mezőkbe az Énekek Énekének szerelmes sorait.

Folytatása következik.

Ford a S áthelyezni

Wilkins repülőgépforgalmi ut

Megirtuk, hogy amerikai hadsereg az Északi sark felé szervez meg. Az utnak észak felé amely a Wilkins zött abból a Detroit ot tulajdon lehetne avatni. az amerikai város Ford művek itt gy

— Hogy a géhettk — jelentés arra volt szükség, vegöben a repülőgten, de igenis fe és tanulmányozni és a kd, a rept vannak az örvényveket. Ezeknek a ban ki kell fárk hegyek, amelyeke

De a repülőg hogy versenyezzen hanem az is, hog amelyeken eddig Északi Sarkon pé vonat s a hajó s repülőgép azonban

— Nem szab dig a híres Ford Sark tulajdonké középpontja. Kör azok a területek, következtében e könnyebb az Ész Sokan még m Sark területén v küzdehetetlen neh dern szempont a hogy átlagban az nem útközki kom többi részéin.

— Senki sem Wilhamgun Stef két oldalán fonto Ennek következté lapítása, vajjon a helyes. A tudóso mellé sorakoznak. lalkozások nem f amelynek az utjé próbálták.

Az általános megnehezíti a re felejteti, hogy m megépítették, a gyöződve, hogy a közlekedni. Most vonatok januárba vidéken szaladg a vasutasok meg lyekkel a h'deg a levegő ember sarkon a hideg nadában. Több hogy a repülés mint a vasuti illeti, ezek ne északi sarkvidéke

Ha tudjuk, fektöznek az Ési miért éppen levegőfővárosa a indul ki az ész kerül bebizonyít való reptülés nem pülés, akkor töb het kötni repülő kal sem a vasut

— A Wilki getéseit Stefans maga elé. Igy t szárazföldet, a z Amerikai birtokába veszi találnak ott, ak kat lehet berend ron át vegetáció

Ford a sarkvidékre akarja áthelyezni a föld középpontját

Wilkins repülőgépes expedíciójának új világforgalmi út megteremtése a célja

Megírunk, hogy Wilkins kapitány, az észak-amerikai hadsereg repülőbiztosa elhatározta, hogy az Északi sark felkutatására nagyarányú expedíciót szervez meg. Az expedíció március elején indul északra felé. A Detroit Aviation Society, utnak északra felé. A Detroit Aviation Society, amely a Wilkins expedíciót megtervezte, többek között abból a megfontolásból is kiindult, hogy Detroitot tulajdonképpen a világ levegőfővárosává lehetne avatni. Mindenki tudja, hogy Detroit, ez az amerikai város, a gépkocsik világfővárosa. A Ford művek itt gyártják a temérdek autómobil.

Hogy a gépkocsit közlekedési eszközzé tehető — jelentette ki egy ízben Ford — ahhoz arra volt szükség, hogy utakat építsenek. A levegőben a repülőgép számára nem kell utakat építeni, de igenis fel lehet fedezni ezeket az utakat és a föld. A repülő e két nagy ellensége és ott vannak az örvények, amelyek összetörhetik a légműveket. Ezeknek a természetét a lehető legliposabban ki kell fűrészní. És azután ott vannak a hegységek, amelyeken igen nehéz keresztülrepülni.

De a repülőgépeknek nemcsak az a feladata, hogy versenyezzen a többi közlekedési eszközökkel, hanem az is, hogy járhatóvá tegyen olyan utakat, amelyek eddig egyáltalán nem közlekedtek. Az Északi Sarkon például nem roghat keresztül a vonat és a hajó sem szelheti át jeges hullámain. A repülőgép azonban átszállhat a sarkon.

Nem szabad elfelejtenünk — ezt még mindig a híres Ford hangsúlyozta, — hogy az Északi Sark tulajdonképpen a föld lakott vidékének a középpontja. Körülötte koralakban helyezkednek el azok a területek, amelyeken emberek laknak. Ennek következtében e lakott területek érintkezése legkönnyebb az Északi Sarkon keresztül.

Sokan még mindig azt hiszik, hogy az Északi Sark területén való közlekedés borzalommal és lekérdhetetlen nehézségekkel van összekötve. A modern szempont azonban abban foglalható össze, hogy átlagban az északi sarkvidéken való repülés nem ütközik komolyabb nehézségekre, mint a föld többi részén.

Senki sem tagadhatja — így okoskodott Wilhiamun Stefansson, — hogy az Északi Sark két oldalán fontos kereskedelmi centrumok vannak. Ennek következtében elodáztatlan annak megállapítása, vajjon a régi, vagy a modern álláspont a helyes. A tudósok lassanként a modern álláspont mellé sorakoznak. Csak hogy az üzleti szellemi vállalkozások nem fektetnek be tőkét olyan vállalatba, amelynek az útját először gyakorlatilag ki nem próbálták.

Az általános hit azt tartja, hogy a nagy hideg megnehezíti a repülést. Nem szabad azonban elfelejteni, hogy mielőtt Kanadában a Pacific-vasutat megépítették, a közvélemény szentül meg volt róla győződve, hogy a vonatok télen nem fognak tudni közlekedni. Most azonban már tudjuk, hogy ezek a vonatok januárban éppúgy közlekednek, mint a délvidéken szaladgáló vonatok. Ez annyit jelent, hogy a vasutások megtalálták azokat az eszközöket, amelyekkel a hideggel szembeállhattak. Ugyanez áll a levegő embereire is, mert hiszen az északi sarkon a hideg nem intenzívebb, mint Kanadában. Több sarkutazó határozottan állítja, hogy a repülést nem gátolja jobban a hideg, mint a vasuti közlekedést. Sőt, ami a viharokat illeti, ezek nem kerekednek fel oly gyakran az északi sarkvidéken, mint a föld többi részén.

Ha tudjuk, hogy a lakott területek koralakban fekszenek az Északi Sark körül, akkor megértjük, miért éppen Detroit az a város, amely a világ levegőfővárosa akar lenni és miért éppen innen indul ki az északi sark expedíció gondolata. Ha sikerül bebizonyítani, hogy az Északi Sarkvidéken való repülés nem nehezebb, mint a máshol való repülés, akkor több kereskedelmi centrumot össze lehet kötni repülőgéppáratokkal és ezekkel a járatokkal sem a vasut, sem a hajó nem versenyezhet.

A Wilkins-expedíció — fűzte tovább fejtegetéseit Stefansson — különböző célokat tűzött maga elé. Így tudjuk, ha talál a Sarkvidéken szárazföldet, akkor ezt a tudósok átkutatják és az Amerikai Egyesült Államok kormányja a birtokába veszi. Ha szárazföldet vagy szigetet találunk ott, akkor ezeken könnyűszerrel állomások lehet berendezni. Ezeket a szárazföldeken nyáron át vegetáció is van, mert hiszen régen megdőlt

az a feltevés, mintha ilyen területeket örök hó borítana. Nemcsak fű, virág terem ott, de bogarak, madarak és különböző állatok is élnek rajta. Szent a legészakibb területeken is találtunk már, nem lehetetlen tehát, hogy ezen a keresett szárazföldön is lesz szén, esetleg másfajta ásvány. A sarki körön belül 600 mérföldnyire a

Mellville-szigeteken olajat találtak. Miért ne lehetne olajat másutt is találni? De ezenfelül az expedíció nagy célja az, hogy az Északi Sarkvidéket, amely eddig akadályként terült a közlekedés elé, ezt a vidéket „országúttá” alakítsa át, olajon országúttá, amely összeköti az egymástól távol eső területeket.

1922-ben vetődött fel a frankhamisítás eszméje

Csernoch hercegprímás tegnap még egy óráig kapacitálta Vázsonyi a kompromisszumra. A franciák újból kihallgatják Károlyi Imrét. Szamuely nyolcvan darab ezrest kapott Windischgrätzől értékesítésre

Március 5-re összehívták a frankügyben a Népszövetségi Uniót

(Budapest, február 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtök este az egyik bécsi lap azt a hírt közölte, hogy Sándor Pál közvetítésével Csernoch János hercegprímás hatni próbált Vázsonyi Vilmosra, hogy a frankbizottságban menjen bele a kompromisszumba. Ismételtén folyt arról megbeszélés a hercegprímás és Vázsonyi között, de eredmény nélkül. A feltűnő híradás kapcsán a „Pesti Napló” munkatársa a következő információkat szerezte:

Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy Sándor Pálnak ez ügyben semmi szerepe nem volt. Jobboldali mérsékelt körökben merült fel a múlt hét végén, közvetlenül a parlamenti bizottság munkájának befejezése előtt az a terv, hogy a hercegprímás utján kellene lépéseket tenni a megegyezés érdekében. Tudvalévő ugyanis, hogy a hercegprímás és Vázsonyi között régi jó barátsági kapcsolat áll fenn.

Eznek alapján hajlandónak mutatkozott Csernoch János hercegprímás arra, hogy felvesse Vázsonyi előtt a kérdést, nem lehetne-e még az utolsó órákban áthidalni valahogy a frankügy körüli ellentéteket. Ezért azután, egy keresztény párti politikus utján arra kérte Vázsonyi Vilmost, hogy látogassa őt meg budapesti palotájában. Vázsonyi éppen a kisebbségi jelentés szövegezésén dolgozott, mégis félbeszakította ezt a munkát és vasárnap este megjelent a primás palotájában. Több mint egy óra hosszat beszélgetett négyszem között a hercegprímás és Vázsonyi. A látogatás után a hercegprímás visszautazott Esztergomba, Vázsonyi pedig folytatta a jelentés megszerkesztését. Ebből tehát az tűnik ki, hogy a megegyezés nem sikerült.

A frankhamisítás büncselekedéseinek részesei a szokolhamisításban

Rakovszki István, a nemzetgyűlés tegnapi ülésének végén interpellációt intézett a kormányhoz Benes csehszlovák külügyminiszternek február 16-án a prágai parlamentben elmondott beszéde tárgyában. Interpellációjában Rakovszki elmondta, hogy Benes külügyminiszter prágai beszédének egy részében a szokolhamisítással is foglalkozott. Rakovszki a következőket kérdezi:

— Miként kerülhet ki az igazságügyminiszter és a belügyminiszter figyelmét az, hogy

A frankügy a Népszövetségi Unió előtt

A népszövetségi viták uniójának bizottságai március 5-től 8-ig tartják üléseiket Genfben. A kisebbségi, a honfoglalási és a nemzetközi munkaügyi bizottságok üléseinek ezuttal. Az üléseken érdekes dolgok várhatók, mert a franciaországi liga megkereste az unió elnöki hivatalát azzal a kéréssel, szólítsa fel a Népszövetséget, hogy tűzze napirendre a frankhamisítás ügyét. Magyarországot Lukács György fogja képviselni, aki szerdán indul Genfben. Lukács György a francia indítvánnyal szemben azt a javaslatot terjeszti elő, hogy az indítványt utasítsák el, mert az elnöki hivatalnak ezzel a kérdéssel nincs joga foglalkozni.

A budapesti lapok értesülése szerint Lindner Béla memorandumot terjesztett a Népszövetséghez, amely egy magya irt alá, mint a baranyai menekültek elnöke. Kijelenti, hogy a memorandum beadására a frankügy ösztönözte. Megállapítja a kormány közvetlen felelősségét és javasolja, hogy a Népszövetség küldjön Magyarországra teljhatalmu megbízottat, aki intézkedjék egy új rezsim felállításáról.

Az emigránsok különben fokozatosan tevékenykednek. Párisban sajtóirodát állítottak fel, Londonban pedig Károlyi Mihály dolgozik és igyekszik az emigránsok álláspontjának híveket szerezni.

Szamuely nyolcvan darab ezrest kapott Windischgrätzől

A rendőrség a mai napon a frankügyben Szamuely Adolf letartóztatásával foglalkozott. Átvizsgálták a bejelentő hivatalt és a büntügyi nyilvántartót, de nem sikerült nyomára találni ilyen névnek. Minden valószínűség szerint, az ilyen névnek. Minden valószínűség szerint, az ilyen névnek. Minden valószínűség szerint, az ilyen névnek. Minden valószínűség szerint, az ilyen névnek.

Prágában hamis bankjegyek forgalombahozata láért tiz esztendei fegyházra ítélték egy magyar állampolgárt. Miként kerülhet ki az igazságügyminiszter és a belügyminiszter figyelmét az, hogy ilyen szokatlanul nagyösszegű hamis bankjegyet próbált forgalomba hozni Prágában ez a magyar állampolgár.

Arról van ugyanis szó, hogy Prágában 1923-ban letartóztatott egy Kun József nevű embert, aki magyar állampolgár volt és akinél több hamis szokol találtak. Kun József bűntársa, Mészáros Gyula és több meg nem nevezett egyén Magyarországra szöktek. Így a csehszlovák bíróság csak Kun Józsefet tudta elítélni.

A „Világ” első oldala foglalkozik az ügygel és azt a konkluziót vonja le, hogy ebben a szokolhamisítási ügyben, a bűnper iratai szerint, Nádossy gondatlanságából, vagy intézkedésére próbálták beváltani 1922 végén a bűnjel gyanút lefoglalt hamis 500 szokolokat, mégpedig harmincmillió cseh korona értékben. A beváltás nem sikerült, a bankjegyhamisítványok sorsa azonban mégis erősen érdekelt Nádossy és társaságát és, amiként a frankügy vizsgálati anyagából is kiderül, 1922-ben már a frankhamisítás ideája állott előtérben és ez év végén már a technikai előállítás finanszírozásával foglalkozott a pénzhamisító szervezet. Egyelőre még ismeretlenek azok az okok, amelyek arra késztették Mészáros Gyulát, Windischgrätz Lajos herceget és Nádossy Imrét, hogy ne hagyják elértéktelenedni a szokolhamisítványokat. Lehet, hogy a szokolbankjegyek hamisítására fordított összeget akarták megszerezni a frankhamisításhoz szükséges alapítványnak. Tény az, hogy Windischgrätz és társai 1922 őszén elhatározták, hogy nem hagyják veszni a főkapitányság által lefoglalt hamis bankjegyeket és ezeket sürgősen értékesítik. Példátnal merészesség volt az a terv is, hogy a csehszlovák bankoknál helyezik el a hamis bankjegyeket, még pedig nem is kis tételekben. Ismerték azonban az ottani helyzetet és tudták, hogy a régi ötszázszokolosok bevonásának határideje 1922 december 31 és a beváltással olyan tömegek keresik fel a bankokat, hogy a nagy zűrzavarban sikerülni fog elhelyezni a hamis ötszázszokolosok tömegét. Elhatározták, hogy huszmillió csehkoronát, ötvenezer koronás csomagokban, Prágába küldenek. Ez sikerült is, de Kun József áldozatul esett.

született osztrák állampolgár és eddig régifajta hamisított német márkák értékesítésével foglalkozott.

Azt állítja, hogy Windischgrätz megbízottaitól nyolcvan darab hamis frankot vett át értékesítés céljából. A touloni ügyészségnek az a feltevése, hogy Szamuelynek bűntársai vannak, akik a francia Rivierán dolgoznak. Ezt abból következtetik, hogy Hollandiából érkezett jelentések szerint, ott is letartóztatott egy

gyanus embert, aki hamis frankosokat akart értékesíteni.

Ujra kihallgatják Károlyi Imrét

A rendőrségen Katona Rezső dr. rendőrtanácsost ma felkereste Alfons Royer francia kiküldött és egy névtelen levelet adott át neki, amely az ő címére érkezett. A levél nyomtatott betűket utánzó kézírással íródott. A levél rója közli a francia kiküldöttel, hogy a levélben megnevezett politikuskok bővebb felvilágosítást adhatnak a frankhamisítás háttéréről és célzásokat tesz a Tűzhelybankkal kapcsolatos 350 millió korona történetére. A

levelet eleinte természetesen komolytalannak tartották, azonban Royer megnyugtatóra elhatározták, hogy néhány próbanyomozással ellenőrzik a levélben bejelentett új adatok valódiságát.

A névtelen levéllel kapcsolatosan a franciák ismét ama kívánságuknak adtak kifejezést, hogy szeretnék, ha a rendőrség kihallgatná Károlyi Imre grófot. A rendőrségen rövid tanácskozás után elhatározták, hogy Károlyi Imre grófot kihallgatják. Intézkedés is történt, hogy Károlyi Imre holnap délelőtt megjelenjen a főkapitányságon és felvigyasszon azokról a körülményekről, amelyekről tudomása van.

Ki lesz Kolozsmegye új prefektusa?

Egyelőre nem töltik be Muresan Septimiu helyét. A megyei választásokra vonatkozólag még nem jött kormányutasítás

Cluj Kolozsvár, február 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Muresan Septimiu halálával megüresedett prefektusi szék betöltését illetően különböző kombinációk merültek fel. A városban elterjedt hírek szerint dr. Hodor Victor közigazgatási vezérfelügyelő kapott volna megbízást a vármegyei prefektusi teendők ellátására, egy másik verzió szerint Simu Octavian dr. Kolozsmegye jelenlegi subprefektusa fogja betölteni a Muresan Septimiu halálával elárvult prefektusi tiszteletet. Az egymásnak ellentmondó híresztelések ellenőrzése végett kérdéssel fordultunk Octavian Simu, vármegyei subprefektushoz, aki az Uj Kelet munkatársának a következőket mondotta:

— Az elhunyt prefektus megbetegedése alkalmával a belügyminisztériumnak február 14-én kelt távirati rendelkezése értelmében én nyertem megbízást a vármegye adminisztrációjának, az ezzel kapcsolatos teendőknek ideiglenes ellátásával. Működés idevonatkozólag mindeddig semmilyen más utasítást nem kaptam, a távirati megbízás értelmében további rendelkezésig én vezetem a vármegye ügyeit. Ide

tartozik elsősorban az ugynevezett megyei tanácsok megválasztásának kérdése is, amelynek még a hét folyamán meg kell történnie.

A községi választásokkal kapcsolatban Simu alispán közölte, hogy Kolozsmegyében két helyen lesz pótválasztás: Egeres és Ciurila községekben, ahol a benyújtott listákat alaki szabálytalanságok következtében megsemmisítették. A „Dimineata” tegnapi számában megjelent azon közlésre vonatkozólag, amely szerint a liberális kormány elhatározta a megyei választások közeli megtartását és ilyen értelemben rendeletet küldött a vármegyei prefektusaihoz, kijelentette Simu alispán, hogy erre vonatkozólag semminemű utasítás eddig nem érkezett a kolozsvári prefekturára.

A prefektuskérdéssel kapcsolatban liberális körökben úgy tudják, hogy Kolozsmegye megüresedett prefektusi székét csak akkor töltik be a közeljövőben, ha a kormány továbbra is uralmon marad. Ellenkező esetben az új kormány fogja az elhunyt Muresan Septimiu utódját kinevezni.

Csajkovszkyné mégis az orosz cár leánya

A Dániában lakó özvegy anyacárné fedezi Anasztázia nagyhercegnő költségeit

(Berlin, február 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csak nemrég közölte az Uj Kelet, hogy az orosz cár életbenmaradt leányának mondott Anasztázia nagyhercegnő nem azonos a cár leányával, hanem egy Csajkovszki nevű gonosztevőnek a felesége, aki véletlenül nagyon hasonlít a cár leányához.

Ugy látszik azonban, hogy ez a megállapítás is nagyon elhamarkodott volt, s az emberek fantáziája, a romantika nem tud egyszerűen napirendre térni Anasztázia nagyhercegnő felett. Valóság és képzelet keverednek össze tarka összeverzárásban, ellenőrizhetetlen hírek kóvályognak, amelyeknek valódiságát most még a legélesebb logikával sem lehet felderíteni. Tény az, hogy újabb berlini híradások szerint Anasztázia nagyhercegnő mégis életben van, azaz azonos azzal a Csajkovszkinéval, akiről pár nap előtt megállapították, hogy egy gonosztevő alacsony származású felesége.

Az egyes berlini lapok legújabb híradásai szerint, melyek Anasztázia hercegnőre vonatkoznak, azt írják, hogy Anasztázia nagyhercegnő holttestének elvándorlása Cirill orosz nagyherceg érdeke, aki nemrégiben Kóburgban a minden oroszok cárijává proklamálta magát. Cirill nagyherceg megbízottja: Szadics ügyész annak idején megjelent a beteg nőt kezelő orosz orvosnál és a nagyherceg nevében megparancsolta, hogy legyen segítségére a nő személyi körülményeinek és előéletének kinyomozásánál, mire az orvos azt a választ adta, hogy ő kezelőorvos, de semmiesetre sem nyomozó hatóság. A lapok ezzel kapcsolatban megállapítják, hogy Csajkovszkiné valóban azonos a cár leányával és kutatásuk eredményeit az alábbiakban közlik:

A nagyhercegnő azért vette fel a Csajkovszki nevet, mert állandóan félt a bolsevikiek üldözésétől. Családjának kivégzése után egy vörösgárdista észrevette, hogy Anasztáziában még van élet, mire egy parasztkocsin szalma közé rejtve, elszállította és négy hónapi rejtegetés után Romániába szökött vele. Követte őket a vörös katona családja is, amely figyelmes gondossággal ápolta a nagyhercegnőt. Mikor a bolsevikiek értesültek a szökésről, Anasztázia megmentőjét Bukarestben az utcán agyonlőtték.

Az áldozat bátyja biztonságba akarta helyezni a nagyhercegnőt, azonban nem mert vele vasúton távozni Bukarestből és ezért a még mindig nagybeteg nővel együtt gyalog indult utnak, átlépték a román határt és hosszabb bolyongás után Berlinbe értek, ahol egy szállodában szállottak meg. Anasztázia idegei azonban ekkorára a borzalmas testi és lelki megpróbáltatások miatt megbomlottak.

1920 február 27-én a nagyhercegnő ideg-rohamában elhagyta a szállót és beugrott a Berlin átszelő Landwehr-csatornába, ahonnan azonban kimentették és kórházba szállították. Leleplezésétől való félelmében és mert állandóan az a gondolat gyötörte, hogy a vörösök végezni akarnak vele, egy szót sem mert szólni, ezért elmebetegnek tartották és beutalták a dallorfi elmeegógyintézetbe.

Mikor idegei annyira helyreállottak, hogy elhagyhatta az elmeegógyintézetet, egy volt rendőrtisztviselő vette ápolás alá, aki lakásán kézimunkálással tartotta fenn magát. Egy német hölgy áldozatkészségéből került aztán a szanatóriumba, mert kezdődő tüdőbaja támadt és a kivégzés alkalmával befúródott golyók ütötte sebek sem gyógyultak be egészen. A szanatóriumban szerzett tudomást életbenmaradásáról a Dániában lakó özvegy anyacárné, aki egy megbízottja által megállapította személyazonosságát, amit az is bizonyít, hogy a szanatóriumi kezelés költségeit a dán kormány fizeti, mert a kivégzett cár anyja dán hercegleánya.

Elrontott gyomor, kellemetlen szájiz, homlokfejfájás, láz, székszorulás vagy hasmenés eseteinél már egy pohár természetes „Ferencz József keserűviz gyorsan, biztosan és kellemesen hat. A gyakorlati orvostudomány igazolja, hogy a Ferencz József-víz használata a sok évés és ivás káros következményeinél igazi jótéteménynek bizonyul. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

A kolozsvári Mozgók műsora

SELECT-mozgó

Mától kezdve

kerül bemutatásra a filmművészet egyik leghíresebb, 10 felvonásos remekműve

A kis lord

Burnett híres regénye után.

Mind a két főszerepet a nagy Mary Pickford alakítja.

Senki ne hiányozzon a művészeknek erről az igazi ünnepéről, mely elsőrendű rendezésével, valamint a művésznő felülmulthatatlan játékával ritka szorakozást jelent.

URANIA-mozgó

A lázadás

A Yapat sziget titka

J. Warren Kerrigann

az „asszonyok bálványá” a főszerepben.

APOLLO-mozgó

Lengyel vér

Pakots József regénye után filmre alkalmazta Balogh Béla.

A főszerepben

Svetislav Petrovics.

a
(Prága
jától.) A
termében
amelyet a
ben is me
Az elh
a padokba
lői foglal
alkalmazó
asszonyai
padokban.
— Ig
kezdte m
mennyien
szó. Aki
Az elnöki
főnököt
kapcsolva
vel. Most
a szónok
be a term
A pok
zék szokta
a palamen
kálniók.
— Nag
urakat —
csak ordít
senek ki o
A köve
helyén ülő
mintha ő v
— Tisz
Tovább
jain ülő gé
szerre tork
— Fogi
kefőgő...
A „min
semmi sem
ökölbe szó
magát:
— Még
ki! A piac
Az elnö
és ugy ha
mulva intet
el beszélni:
— Tiszt
gosan szeré
nem más, n
dalon.” Nek
kem olyan
„minisztere
próbálják m
A „min
záját és ism
— A k
meg, hogy a
Az ellen
ugráltak fel
tak. Külön
kisasszonyok
ökölbe szori
ér, amikor a
— Aljas
nemzet szégy
Ugyanakk
mások meg
padok csap
többen az
mig egyesek
dokról, azok
— Ez má
nök a mellet
megértették
A lárma
„minisztere
lehetett megé
gosan beszélő
Az elnök
szeretne val
lehetett többé
dett a botrán
ték a feladat
többé birni.
tagjaira s c
Elsőrang
érkezett. K

Próbabotrány a prágai parlamentben

(Prága, február 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A cseh-szlovák képviselőház tanácskozási ülésén tegnap délelőtt olyan ülés zajlott le, amelyet alighanem a világ többi parlamentjében is meg fognak ismételni.

Az elnöki székben Malypeter elnök ült, de a padokban nem a nép megválasztott képviselői foglaltak helyet. A képviselőház tisztviselői, alkalmazottai, gyorsírói, teremőrei, gépirókisasszonyai és telefonhölgyei ültek a képviselői padokban.

— Igen tisztelt hölgyeim és uraim — kezdte mondókáját Malypeter elnök — valamennyien tudják, miről van tulajdonképpen szó. Aki még nem tudná, annak megmondom. Az elnöki emelvényen és a szószéken mikrofonokat helyeztünk el és ezek össze vannak kapcsolva a tanácskozóterem különböző részei vel. Most ki fogjuk próbálni, vajjon hallható-e a szónok szava akkor is, ha pokoli lárma tölti be a termet.

A pokoli lármat, amellyel máskor az ellenzék szokta eltemetni a miniszterelnök szavát, a palamenti alkalmazottaknak kellett produkálniuk.

— Nagyon kérem a tisztelt hölgyeket és urakat — kérte az elnök a jelenlevőket — csak ordítsanak minél hangosabban és fejtessenek ki olyan tumultust, amilyent csak bírnak.

A következő pillanatban a miniszterelnök helyén ülő gyorsíró felállt s beszélni kezdett, mintha ő volna a miniszterelnök:

— Tisztelt Ház, önök igen jól tudják... Torább nem folytathatta. Az ellenzék padján ülő gépirókisasszonyok és teremőrök egyszerre torkuk szakadtából kiabálni kezdtek:

— Fogja be a száját... Gazember... Csirkéfogó...

A „miniszterelnök“ tovább beszélt, mintha semmi sem történt volna, viszont az ellenzék körülbe szorított kezekkel, vöröstre ordította magát:

— Még mindig itt van?... Takarodjék ki! A piaci légy tisztességebb, mint maga... Az elnök Malypeter hátrahódott a székéből és úgy hallgatta a zenebonát. Néhány perc múlva intett, hogy csend legyen és ő kezdett el beszélni:

— Tisztelt hölgyeim és uraim, önök tulságosan szerények. Amit önök itt művelnek, az nem más, mint „zaj és nyugtalanság a baloldalon.“ Nekem nem erre van szükségem. Nekem olyan botrányra van szükségem, amely a miniszterelnök urba fojtja a szót. Tehát rajta, próbálják meg!

A „miniszterelnök“ magasra emelte a ceruzáját és ismét beszédbe kezdett:

— A kormány presztízse nem engedheti meg, hogy a szönnyegen levő törvényjavaslat... Az ellenzék tagjai, mint dühöt farkasok ugáltak fel helyeikről s pokoli zenebonát csaptak. Különösen a telefonhölgyek és gépirókisasszonyok tettek ki magukért. Kezüket körülbe szorították és a nyakukon kidagadt az ér, amikor a miniszterelnök felé visítottak:

— Aljas piszok, takarodjék innen, ön a nemzet szégyene, csalo, sikkasztó!

Ugyanakkor néhányan trombitálni kezdtek, mások meg a dobot ütötték. Természetesen a padok csapkodásáról sem feledkeztek meg, többen az iratsomókat vagdosták a falhoz, míg egyesek a fedeleket szakították le a padokról, azokkal verdesték a deszkákat.

— Ez már valami, — szölt Malypeter elnök a mellette ülő jegyzőhöz — ugyilátszik, megértették az intenciómat...

A lárma csakugyan akkora volt, hogy a „miniszterelnök“ beszédéből egyetlen szót sem lehetett megérteni, annak ellenére, hogy a hangosan beszélők ugyancsak kitétek magukért.

Az elnök intett, hogy elég volt s mordni szeretne valamin. Az ellenzék azonban nem lehetett többé megfélemlíteni, annyira belemelegedett a botrányozásba, hogy komolyan vették a feladatukat. A hölgyekkel nem lehetett többé bírni. Rá akartak rohanni a kormány tagjaira s csak nygynehezen lehetett őket

visszatartani.

Percek multak, míg végül az elnök szóhoz juthatott:

— Nagyon szép, nagyon szép, köszönöm, igen tisztelt hölgyeim és uraim, most már körülbelül tisztában vagyok a helyzettel. A dolog úgy áll, hogy a mikrofonok nem elegendők arra, hogy biztosítsák a szónok fölényét. Ennek következtében a legközelebbi próbaülésem több mikrofont fogunk alkalmazni. Még egyszer köszönöm a szíveségüket s meg kell mondanom,

Anglia demarsra készül Kina ellen

Kijutáltak a kínai forrongások. Sanghai és Wampoa kikötőit lezárták

(London, február 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az angol sajtó a legkomolyabb aggodalom hangján ír arról, hogy Sangheiban a brit birodalom vámügyi kormányzója elrendelte Kanton és Wampoa kikötők lezárását.

Ez azt jelenti, hogy Kina és a külföldi hatalmak között komoly konfliktus állott be. Tavaly óta ugyanis Kanton kommunista kormánya bojkotálta a brit kereskedelmi hajókat, a többi külföldi hajókra pedig rászabadította a sztrájkoló munkásokat, akik gyakran fosztogatták a hajórakományokat. Minthogy Kanton kormánya semmit nem tett e visszaélés megakadályozására, Anglia vámügyi kormányzója lezárta a kikötőt, hogy ezzel Kanton kormá-

nyát nyílt színvallásra kényszerítse.

A két kikötőben negyven gőzös vesztegel. Ujabban két külföldi hajót, amely Wampoa kikötőjében vetett horgonyt, rablók teljesen kifosztottak. A helyzetre jellemző, hogy a katonai akadémia a kikötőtől mindössze néhány száz kilométerre fekszik, a katonai hatóság mégsem akadályozta meg a rablásokat. A tengerbe torkoló Pearl folyón legutóbb tizenhárom hajót fosztottak ki. Mindez éppen elég ok volt az angol kikötő-hatóságoknak arra, hogy Kanton és Wampoa kikötőit lezárják. Az angol külügyi hivatal a napokban demarsra készül a kantonai kormány ellen.

Mussolini választási rendszerét akarja bevezetni a kormány

A parasztpárt élethalálharcra való kihívásnak tekinti ezt az antidemokratikus javaslatot. Március 13-ig keresztülhajszoják a választójogi reformot és Bratianu azonnal lemond

(Cluj Kolozsvár, február 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Bukarestből ma nyugtalanító hírt hozott a táviró. Arról van szó, hogy a kormány — talán a mezőgazdasági és községi választásokon szenvedett kudarc hatása alatt — az új általános választójogot Mussolini antiparlamentáris szellemében akarja megteremteni. Mint ismeretes, a kormány eleinte úgy szövegelt meg a választójogi reformot, hogy az egyes választási körzetekben az a lista nyeri el az összes mandátumokat, amely a szavazatok összességének legalább hatvanszázalékát kapta. Bratianu, aki akkor még nem hitt a maga népszerűtlenségében, ezzel az aránymegállapítással azt remélte, hogy óriási fölényrel fog győzni az általános választásokon. A demokratikus ellenzék azt követelte, hogy a győztes listának a szavazatok 75 százalékát kelljen megszereznie. Ehelyett azonban a javaslatot odamódosították, hogy 51 százalékos többség is elegendő az összes mandátumok elnyerésére. A kormány ugyanis a prefektusok bizalmas jelentéseiből rájött, hogy 60 százalékos többséget aligha tud magának szerezni.

A lealkudott proporcionalizmus

Különböző intervenciók hatása alatt azután váratlanul olyan hírek kerültek forgalomba, hogy az új választójogi törvény a legmesszebb mező proporcionalitást fogja érvényre juttatni a kisebbségben maradt jelölolisták részére. Ez a proporcionalizmus azonban naponta összezsugorodott és a választójogi bizottság fokozatosan csökkentette a törvényjavaslat demokratikus jellegét, természetesen felsőbb utasításra. És ma már egyre komolyabb formában kolportálják azt a hírt, hogy a választójogi bizottság az ugynevezett Mussolini féle rendszert akarja meghonosítani. Azt, hogy ez a hír mennyiben felel meg a valóságnak, most még nem lehet megállapítani, mert a bizottság vasárnapig felfüggesztette működését, de a hír komolyságát bizonyítja, hogy Mihalache szükségesnek tartotta nyilatkozni a Mussolini féle tervről. A parasztpárt vezére ezzel kapcsolatban a következőket mondotta:

— Hallottam róla, hogy a bizottság a Mussolini féle elveket akarja a javaslatban meghonosítani. Nem hiszem, hogy ez megfeleljen a valóságnak. A kormány az utolsó napjait éli és így nincsen meg sem az erkölcsi felhatal-

mazása, sem pedig a kompetenciája ahhoz, hogy ilyen alkotmányalapszerű javaslatot készítsen.

Stere professzor hír szerint levelet intézett Bratianu Jonelhez, amelyben kijelenti, ha a Mussolini-ely belekerül a javaslatba, a parasztpárt azt halálharcra való kihívásnak fogja minősíteni.

Az egyesült ellenzék egyébként közös megbeszéléseket folytat ebben az irányban. A terv az, hogy megakadályozzák a választójogi javaslat keresztülvitelét. Közös állásfoglalásuktól sokat remélnek.

A király csak kedden kezdi meg ismét a kihallgatásokat. A választójogi javaslatot pedig feltétlenül elkészítik és így az uralkodó erre vonatkozólag is kikérheti a politikusok véleményét.

Klotür és éjszakai ülések

A választójogi bizottság, mint említettük, vasárnap tartja legközelebbi ülését, melyen részt vesz Constantinescu Alexandru, Duce, Bratianu Vintila és Tatarescu is. Másnap a választójogi javaslat plenáris ülés elé kerül, hogy az utolsó simításokat is keresztülvigyék rajta. Délután betérjesztik a kamarába és azonnal tárgyalás alá veszik a szekciók. A szekciókban március 8-ig feltétlenül végeznek a javaslat tárgyalásával és már ezen a napon a kamarában is megkezdődik a vitája. A vita 13-ig tart.

Politikai körök szerint a kormány minden eszközzel keresztülviszi ennyi idő alatt a javaslatot és ha az ellenzék nehézségeket gördít útjába, klotürrel fogják keresztülhajszozni. A javaslat letárgyalására valószínűleg napi három ülést tart majd a kamara, délelőtt, délután és éjjel, hogy a javaslatokat minél előbb keresztülvigyék.

A kormány utolsó ténykedései

A kormány tagjai között ma délelőtt megbeszélés volt a parlament munkaprogramja ügyében. Nehézségeket okoz a kultuszjavaslat, amelyen néhány lényeges módosítást kell keresztülvinni. Különösen a görögkeleti egyház és a görögkatolikus egyház között emiatt keletkezett konfliktus ad gondot, mert e differenciák eliminálására javaslatot nem lehet keresztülvinni. Kormánykörökben remélik, hogy az eliminálás sikerülni fog. A választójogi ja-

Elsőrangú francia gyapjufonal érkezett. Kérjen árajánlatot. **Szönyegszövődék figyelmébe.** „La Carneval“ -- Goldstein & Co Oradea-Mare, Bulv. Reg. Ferd. 7.

vaslaton kívül, illetve annak elkészítéséig a bélyegtervnytervezet kerül a parlament elé. A javaslat ellen még a liberális képviselők egy része is harcot hirdet.

A választójogi javaslat és a bélyegtervny megszavazása után Bratianu Jonel úgy a kamarában, mint a szenátusban felolvassa a Házfelosztásról szóló királyi kéziratot. A miniszterelnök azután egyenesen az uralkodóhoz megy

és benyújtja a kormány lemondását, amit a király elfogad. Az új kormány kinevezéséig a régi miniszterek vezetik az ügyeket.

A házfelosztásról szóló királyi kézirat felolvasásához Bratianu Jonel régen ragaszkodik, mert több ízben kijelentette, hogy az ő általa megalkotott kormány felosztási dekrétumát csak ő olvashatja fel. Ezzel tehát egy régi vágya teljesül a miniszterelnöknek.

A bukaresti egyetemi tanács csak végső esetben nyúl az egyetemek bezárásához

(Bucuresti Bukarest, február 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti egyetemi tanács ma ülést tartott, melyen elhatározta, hogy inkább teljesíti a diákok egyes követeléseit, semmint bezárja az egyetemeket. Ehhez az eszközhöz csak végső esetben nyúl. A numerusz klauzuszra vonatkozó követelést az egyetemi tanács elutasította, de elismeri, hogy a diákoknak joguk van ellenőrzést gyakorolni önmaguk fölött.

Nagyváradon elrendelték a pótválasztást

A legfőbb közigazgatási tanács még nem döntött Kolozsvár, Brassó, Nagyszeben, Marosvásárhely, Temesvár, Krajova, Jasi, Galac és Konstanca megpeticionált választásairól

(Bucuresti-Bukarest, február 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) A községi választásokban vereséget szenvedett kormánypárti listák hívei, mint ismeretes több városban megpeticionálták a választások eredményét és a kormánytól pótválasztás kiírását kérték. A legfőbb közigazgatási tanács ma délelőtti ülésén foglalkozott az eddig hozzáérkezett petíciókkal. Hosszas vita után a közigazgatási tanács elfogadta Nagyvárad, Kiselev, Braila és Cetatea Alba városok petícióját. Ezekben a városokban tehát nyolc napon belül meg kell tartani a pótválasztásokat. Nagyon valószínű, hogy ez a kérészeket választás a kormánypártnak még súlyosabb kudarcával fog végződni. Nem döntött még a közigazgatási tanács a következő városok petícióival: Kolozsvár, Brassó, Nagyszeben, Marosvásárhely, Temesvár, Krajova, Jasi, Galac és Konstanca.

A ploestii pótválasztás

Ploestiben már megkezdődött a pótválasztás. Az agitáció mindkét részről nagy. A parasztpártiak és Stelian Popescu diákserege között feszültküzdelem volt.

A pótválasztások eredményei:

Bucuresti-Bukarest, február 26. Lapzártakor jelentik, hogy a mai pótválasztásokon az ellenzéki lista Ramnicul Sarat és Calacal városokban győzött, míg Bacauban, Romanban, Giurgiuiban és Ostrovban a liberálisok győztek. Ploestiben elkeresedett küzdelem folyik, úgy hogy a választási határidőt esti 10 óráig kellett kitolni.

A Stinnes-koncern finanszírozza a fekete Reichswehrt

A német nehézipar áll a fascista-alkulatok mögött. Egy berlini estilap szenzációs leleplezése

(Berlin, február 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az „8 Uhr Abendblatt“ mai száma azt a szenzációs bejelentést teszi, hogy Hugo Stinnes vállalatát és az ugynevezett „Schwarze Reichswehr“ között, amely tulajdonképpen fascista jellegű organizáció, szoros összeköttetés áll fenn. A lap szerint a Hugo Stinnes-koncern egyik vállalatának, az „Ostdeutsche Stanz und Emailierwerken“ cégnek az igazgatója, Heisz Laux több ízben fizetett ki nagyobb összegeket a „Schwarze Reichswehr“ vezetőjének, Schultz főhadnagyának. Ezek az összegek állítólag meghaladják a negyvenmillió márkát. A továbbiak során elmondja a lap, hogy ennek a Stinnes vállalatnak egyik irodájában egy dupla-falu szekrény van, amelyben a „Deutsche Reichswehr“ nagymennyiségű fegyvert, municiót és kézigranátot tart elrejtve. A szekrény Laux igazgató szobájában áll és úgy néz ki, mintha egy közönséges ruhaszekrény volna. Az „8 Uhr Abendblatt“ kijelenti, hogy értesüléseit az ipartelep egyik volt főtisztviselőjétől kapta, aki állításait bármelyik pillanatban hajlandó esküvel bizonyítani.

A szóbanlévő Stinnes féle ipartelep Küstrin városban működik. A vállalat részvényeinek tekintélyes része a hamburgi Hugo Stinnes hajózási társaság kezében van. Az a főtisztvi-

Nyolc diákot letartóztattak. Az utcákon erős katonai és esendőrségi őrzés tartja fenn a rendet. Holnap a diákság Ploestiben nagygyűlést akart tartani, de nem kapott megfelelő termet és így a gyűlés elmaradt.

Lovagias ügy lett a temesvári petícióból

A temesvári polgári blokk tulajdonképpen megpeticionálta a községi választásokat azon a címen, hogy a megválasztottak közül 17-en érdemtelenek a tanácsosi állás betöltésére, mert részben az alkotmány, részben pedig a közrend ellen izgatnak. A 17 jelölt között Dumasneanu tábornok neve is szerepel. Dumasneanu tábornok miatt ma elküldte segédeit Gh. Lucian polgármesterhez, hogy magyarázatot kérjenek, miért érdemtelen ő megválasztott hivatásának betöltésére. Gheorghievici Lucian polgármester kijelentette, hogy a tábornok neve csak az első percek zűr zavarában került a listára, azon a petíció, amelyet a belügyminiszteriumnak megküldtek, Damasneanu neve nem szerepel. A segédek a magyarázatot tudomásul vették.

selő, aki az adatokat a lap rendelkezésére bocsátotta, tanuja volt, amidőn egy ízben a vállalat igazgatója, dr. Heinz Laux, a „Schwarze Reichswehr“ vezetőjének látogatását fogadta. Schulz és Laux nagyon jó viszonyban kell, hogy legyenek, mert tegeztek egymást. Laux igazgató azt mondta Schulzknak:

— Te, megint jött pénz Hamburgból.

Amire Schulz ezt felelte:

— Valóban, már ideje is volt.

A vállalat könyvelője, N. Mayr, elmondta egy ízben az „8 Uhr Abendblatt“-ban megjelent cikk sugalmazójának, hogy a Stinnes cég hamburgi központjától rendszeresen érkezett pénz Lauxhoz Küstrinbe, aki azt mindannyiszor Schulzknak fizette ki. Schulz több ízben is megjelent Laux irodájában.

Egy ízben huszmilliót kapott egyösszegben. Ez a múlt év júniusban, vagy júliusban történt. Az adatokat szolgáltató főtisztviselő a múlt év végén azt a megbízást kapta Lauxtól, hogy menjen el a küstrini kaszárnyába és hozzon el onnan egy vagon municiót. A munició egy részét később Küstrinből Hamburgba, a Hugo Stinnes-hajózási részvénytársasághoz továbbították. A cikk sugalmazója később kilépett a vállalatból és Berlinbe költözött.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes országyi és házágyi száság napilapja
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marten Ernő
Felelős szerkesztő Dr. Marten Ernő
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a szerkesztőség engedélyével engedjük meg.

A mai naptár

Szombat

5686. Adár 13.

Szűdra: Töcave

1926. február 27.

Purim

Holnap ránk ragyog a köznapok homályából az öröms emlékezősek multbavivő sugárkévéje, a Hámáni cselszövés szerencsés kimenetelének boldog ünnapnapja. Multba néző szemünk előtt megelevenednek a zsidó történelem vértől és szenvedéstől terhes lapjai. Látjuk a hazátlanság örökös átkát, a földnélküliség rettenetes katasztrófáit. A zsidó dicsőség, zsidó boldog népi élet mindig össze volt kapcsolva Zsidóország létével. A szétszóratásban terhére voltunk más nemzeteknek, ki voltunk szolgáltatók kényük-kedvüknek. Minden ország belső bajaiért mindig mi voltunk a bűnbakok: pestisnek, vagy éhhalálnak, torradalomnak, vagy háborúnak mindig zsidók voltak okai. És sokszor pörgött a kocka, mely mindig a mi bőrünkre ment ki. Szüvedések özöne után számtalanszor határozták el a hatalmasok, hogy kiirtják a zsidók irmagját is, de a sors mindig másképp akarta.

Sokszor voltak Hámánaink, de mindig voltak hozzá Mordechájaink és Eszterek is, akik felvilágosították a zsidó népet a közeledő veszedelemtől és mindig, a huszonegyedik órában is, sikerült új, egészségesebb elrendezésel megmenteni a zsidó népet az örök életnek.

Ma is a hámáni cselszövés napjait éljük. Talán soha sem volt annyi gonosz ellensége a zsidó népnek, mint ma, akik mind a zsidó nép kiirtását vallják egyetlen céljuknak.

De van ma is egy ut, melyet mutatnak az új Eszterek és új Mordechájok: vissza az ő országához! Vissza Erec Jiszráélhez, hol újra élhet boldog népi életet a zsidó. Hol zsidók viszik zsidóknak sorsát és hol soha sem születhetnek Hámánok!

De ahhoz, hogy mienk legyen az ő ország, meg kell vásárolni az ország földjét!

Holnap minden zsidó családhoz bekopogtat egy új Eszter, egy új Mordecháj és felszólítja a zsidókat, mint történelmi őseik valaha, hogy mentse meg magukat a kisorsolt pusztulástól és adják meg a lehetőségét Zsidóország naggyátételének!

Minden 100 lejjel husz négyzetméter földet váltunk meg Erec Jiszráélben!

Ha ebben az évben új földet vásárol a földvisszaváltó alap, a Keren Kajemet, új munkásoknak ad kenyeret és megszűnik a krízis Erec Jiszráélben.

Mindenki teljesítse kötelességét! Slachmóneszért földet és örök életet ad a zsidó népnek a Keren Kajemet!

— A belügyminiszter jóváhagyta az új kolozsvári vashid építésének tervét. Kolozsvár városa már régen tervbe vette egy új vashid építését, mert a Ferenc József-uti vashidon keresztül a város megnövekedett forgalmát már csak igen nehezen lehet lebonyolítani. A mai forgalom mellett a hid szerkezetének meglazulásától lehet tartani s hovatovább az a helyzet áll elő, hogy a hid forgalmát le kell csökkenteni. A városi mérnöki hivatal már régen tervbe vette, hogy a város forgalmát a

Ócskából új ruhája lesz, ha Czinknél festett, tisztított.

Purim
No 10

Rudolf-utra tereli át, amelynek végére egy széles, teherbíró vashidat építenének, amely a Széchenyi-terre torkolna. Ezt a tervet a belügyminiszter többször visszautasította, most végre azonban, jóváhagyta a tervet. Így tehát a hid felépítése rövidesen a megvalósulás stádiumába kerül. Bár a hid építésére mindössze 2 és fél millió lejt irányoztak elő, — ami korántsem elegendő a hid teljes megépítéséhez — már tavasszal hozzákezdnek a hidfok megépítéséhez. A hidtest megépítésének költségeit a jövő évi költségvetésben fogja előirányozni a város.

— **Weizmann propagandautja.** Londonból jelentik: Dr. Chaim Weizmann, a cionista világszervezet elnöke március hónap folyamán Palesztinába utazik. Visszafelé való útjában ellátogat Európa különböző országaiba, hogy a cionista szervezet ügyevezett Ijarkampányát (április 15 től május 15 ig., a cionista mozgalom hónapja) lefolytassa. Őszel dr. Chaim Weizmann az Egyesült Államokba akar utazni, hogy támogassa az ötmillió dolláros palesztina-kampányt.

— **Szindikátus alakult az oroszországi kincsek megvétele.** Berlinből jelentik: Az Uj Kelet is megírta, hogy az orosz kormány minden igyekezetével azon van, hogy a cári koronázási kincseket eladja. Ezek az ékszerek most Amerikában vannak elárverezés céljából, azonban rigai jelentések szerint erre nem kerül sor, mert a szovjetkormány már több külföldi ékszerestől kedvező ajánlatot kapott a kincsek megvétele. Angliából, Franciaországból és Amerikából jelentkeztek vevők, sőt Hollandiában egy nagy gyémánt-szindikátus alakult, amely a smaragdok megvétele alakult. A smaragdok értékét néhány millió font sterlingre becsülik. A gyűjteményben vannak 65 karátos kövek is, a világ legritkább smaragd-példányai. Érdekes, hogy a szovjetkormány ékszer-gyűjteménye nemcsak a cári koronázási kincsekből áll, hanem sok olyan ékszerből, amit az állam gazdag orosz családoktól kobzott el. Közöttük van a Góresakov, a Seremetiev és a Dawidow családok ékszerei. Az orosz kormány az ékszer-kollekcióról **négykötetes munkát adott ki angol, orosz, német és francia nyelven.** A könyv mellékletei pontos méretben vannak lemásolva, eredeti színekkel a különböző drágakövek és ékszerek. Ez utóbbiak között van annak a vonatnak miniatűr modellje, amely legelőször indult el Szibéria felé. A modell tiszta aranyból készült és Miklós cár kapta ajándékba a vasutasoktól egy ünnepi alkalomból. A gyűjteményben tiszta aranyból készült és gyémántokkal dusan kirakott husvétii tojások szerepelnek, amelyekkel az elhunyt cárné ajándékozta meg Miklós cárt, a Romanovok tragikus halála előtt.

— **Jiddis színelőadás Máramarosszigeten.** Tudósítónk jelenti: Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség máramaroszigeti helyicsoportjának kulturoszálya, március elsején, este 9 órai kezdettel nagy zsargonelőadást rendez. Színekertl Párecz Hirschbeinnak híres színműve: A pusztai korcsma. A darabot, melynek szereplői szigeti műkedvelőkkel rekrutálódnak, a közkezdelt zsidó színművész Wieder Mór tanította be, ki a színmű fő szerepében fog egyúttal becsütni a máramaroszigeti közönségtől Amerikába való távozásá előtt. Máramarossziget és környékének zsidósága feszült érdeklődéssel várja az előreláthatólag fényes erkölcsi és anyagi siker jegyében lezajló jiddis előadást.

— **Profilaktikus oltás a veszettség ellen.** Bécsből jelentik: Az osztrák mikrobiológiai társaság legutóbbi ülésén egy rendkívül érdekes előterjesztést tettek a veszettség megakadályozására. Nincsen kevesebbről szó, mint arról, hogy a veszettséget profilaktikus oltásokkal meg lehet akadályozni. Ezeket az oltásokat az egészséges kutyákon végzik, akiket az oltóanyag egy évre immunizál a betegség ellen. Beteg állatokat nem szabad beoltani. A profilaktikus oltásokat ezidő szerint rendszeresen végzik Japánban, Kaliforniában és Amerika több más részében. A bécsi állatorvosi főiskola, hír szerint, legközelebb szintén be fogja vezetni a kötelező oltást.

— **Márciusban nyílik meg a Népszövetség ülészaka.** Genfből jelentik: A népszövetségi tanács rendes ülészaka március 8 án nyílik meg Genfben és azon **Ishii örgróf** elnököl, aki Japán képviselője. A Népszövetség ülészakának tárgysorozatában a következők vannak feltüntetve: A Saar-vidék ügye, döntőbíráskodás, leszerelés, biztonság, Ausztria és Magyarország szanálása.

— **Sikkasztott-e Grünstein Izidor?** Az Uj Kelet elsőnek adott hírt azokról a visszaélésekről, amelyeknek a Sarpic-filmvállalat kolozsvári vezetőségénél jöttek nyomára és amelyek középpontjában Grünstein Izidor és Pariser Dávid vezetőtisztviselők állottak. A kolozsvári rendőrség letartóztatta volt annakidején Grünstein Izidort. Az ügyben ma igen érdekes fordulat állott be. A vállalat beadvánnyal fordult az ügyészséghez, amelyben az igazgatóság megállapítja, hogy Grünstein Izidort legföljebb csak hanyagság vádjára érheti a vállalatnál törtéteért és kéri a Grünstein elleni vád eljését.

— **Literatura,** beszámoló a szellemi életéről cimen egy eleve, szines, illusztrált folyóirat jelent meg magyar nyelven, mely gazdag, bő rovatokban számol be az irodalom, tudomány és művészet legfrissebb jelenségeiről. Állandó rovatai: Hazai és külföldi tudósítások, Irók arcképcsarnoka, Hísznos multságok, Ezeket a könyveket kell elolvasni, Tudományos gyűjtemények, azonkívül a magyar, francia, német, angol könyvgyűjtemények jegyzéke. A Literatura az Uj Kelet könyvosztályában kapható 25 lejtért.

— **Eljegyzés.** Schächter Lankét Clujról eljegyezte Jakab Adolf Dejről. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Moskovits Stefániát** Turdáról eljegyezte Guttman Árcia Carei Mariból. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Uj kávéház nyílik Kolozsváron.** Február hó 27 én Kolozsvár életébe egyvel több szin, több hang keveredik. A volt Patria Lloyd-kávéház helyiségében ugyanis jelenleg nagyszabású átalakítási munkálatok készitik elő a szombati megnyitót. Az új kávéház tulajdonosa, **Szinetár József** „Palermo”-ról nevezte el a kellemes helyiséget, ahol mérsékelt árak, figyelmes kiszolgálás, elsőrangú ételek és italok állanak a nagyközönség rendelkezésére. Az új helyiség megnyitása iránt nagy érdeklődés mutatkozik meg mindenfelé.

— **A kis lord.** (Burnett regénye filmen. Bemutatta a kolozsvári Select-mozgó.) Burnett ismert ifjúsági regénye, amelyre mindannyian jól emléksznék gyerekkorunkból, miután a mai generációra, mint olvasmány már nem hat, a filmen futja tovább utját az emberi szív khez. Igen kitűnő eszme volt ennek a regénynek a megfilmesítése. Pompás példa arra, hogy az irodalom nemesebb cöljait milyen szépen meg lehet valósítani a vásznon. A kis lord meséje, amely a régi angol kuriák életébe vezet el bennünket és amely rendkívül finon eszközökkel igyekszik felébreszteni bennünk a szocialis igazságszolgáltatás örömét, míg ma, ennek az igazságszolgáltatásnak a racionalizálódása idején is, me ható Hunyady Sándor hírlapíró kollégánk, aki a bemutató bevezető előadását tartotta éles reflektorral világított rá a jóságuk, mint világezemléletnek, a film útján való propagálására. Az amerikai filmművészet, amely a legegyszerűbb és éppen ezért legartisztikusabb eszközökkel dolgozik, kiválóan alkalmas erre. **Marry Pickford** csodákat művelt: könnyet varázsoolt konok, kiszikkadt szívu emberek szemébe. Az öreg gróf, aki egy névtelenje az amerikai filmjátszásnak, nagyobb és emberibb, mint sok európai hangoskodó kollégája. A felvételekről elég annyit, hogy ezek már nem is felvételek, hanem festmények.

— **Cseh-olasz akció az osztrák csatlakozás ellen.** Rómából jelentik: Beavatott helyről nyert értesülés szerint Benes cseh elnök külügyminiszter hétfőn odautazik és ott hosszasan tárgyalni fog Mussolinivel. A tárgyalási anyag a kiszivárgott hírek szerint első sorban az osztrák csatlakozás megakadályozásának kérdése lesz, ezenkívül a balkán-paktum ügyét is megberzelek, amely tudvalevőleg Olaszországalenes.

— **Nőegylet alakult a francia képviselők megverésére.** Párisból jelentik: Néhány nappal ezelőtt nőegylet alakult a francia fővárosban. Az egylet „munkaprogramja” abból áll, hogy a tagok kötelesek időről időre bizonyos számú képviselőt tőlük telhetőleg elverni. Az egylet alapszabályai szerint a képviselők mindegyikében egy egy rossz szellem lakozik és ezt a rossz szellemet csak veréssel lehet a képviselőkből kiizni. Az egylet működéséről még nem szól a krónika és azt sem tudni, hogy a képviselők milyen álláspontot foglalnak el az új és kétségteljes eredeti szektával szemben.

— **Ma Szombaton este lesz a Sfatul táncestélye.** A Kereskedő Tanács (Sfatul) értesíti a meghívottakat, hogy a folyó hó 28-ára, a Newyork szálló termeibe hirdett táncestélyt **közbejött körülmények miatt nem 28 án és nem a Newyorkban,** hanem ma szombaton este 9 órai kezdettel tartja meg saját helyiségében, Str. Memorandului (Unió utca) 6. szám alatt. Férfiaknak sötét ruha kötelező. A táncestélyen Kőrösi Dudas kedvelt cigányprimás muzsikál.

— **Borzalmas vasuti katasztrófa Spanyolországban.** Madridból jelentik: A madridi személyvonat, közel a fővároshoz, egy hosszabb alagutban összeütközött egy tehervonattal. Az összeütközés oly heves volt, hogy a személyvonat több kocsija pozdorjává tört és a tehervonat néhány vagonja is megsemmisült. A katasztrófa nagyszámú áldozata van: eddig tíz halottat és hatvan sebesültet huztak ki a romok alól. A sebesülteket, akik között többen súlyos sérüléseket szenvedtek, beszállították a madridi kórházba. A hatóságok szigorú vizsgálatot indítottak a katasztrófa okának megállapítására.

— **Fe ér fényel,** kis áramfogyasztással ég a technikai fejlettség legmagasabb fokán álló „Tungsram Industrial” égő.

— **A román határon elfogtak egy morva országi rablógyilkost.** Kassáról jelentik: A morvaországi Eibenschütz városkában meggyilkolta találák Francisca Peterzilka hetvenhárom éves asszonyt, aki magas kora ellenére szerelmi viszonyt folytatott két suhancal. A két suhanc, minthogy tudták róla, hogy az asszonynak pénze van, az elmúlt héten megfojtották és kirabolták. A gyilkosok megszöktek. Richard Rezovszkit, az egyik gyilkost Királyházán az ottani rendőrség elfogta. Rezovszki bevallotta borzalmas tettét és elmondotta, hogy cinkosa, Budács Mihály egy magyar származású segédmunkás, aki valószínűleg Magyarországra szökött. Ő maga Romániába akart jönni és innen Törökországba akarta folytatni útját. Megmozgása alkalmával sok pénzt és ékszert találtak nála. A rendőrség visszazárolta a gyilkost Eibenschützbe.

— **Ingyen parfümpermetezés hölgyeknek.** A párisi idény legdivatosabb és legelőkelőbb parfümje a disztigvált, kellemes és rendkívül tartós Narcisse Noar, melyet Romániában kizárólagos joggal a Rózsa Royal kolozsvári drogéria árusít. A Narcisse Noar parfümöt dekanáknak, a Narcisse Noar kölnit pedig úvegenként kimérve árusítja a Rózsa Royal drogéria, mely minden hölgyvevőjét vásárlás előtt Narcisse Noar parfümmel permetezi.

— **Brassóban** hirdetések, előfizetéseket felvevő és reklámciákat elintéző az Uj Kelet brassói képviselője, az Elekes Hirlapiroda Str. Portii 82?

Az E. Zs. N. Sz. kolozsvári helyicsoportjának

hetedik vitaestélye

ma, szombaton este, 8 órai kezdettel a Ferdinand király-ut 52 sz. alatti zsidó iskolában.

Előad: Dr. Szőnyi Géza

„A nemzeti töke szerepe az országépítésben” címen.

Belépődíj nincs.

Belépődíj nincs.

Purim Palesztinái!

Slachmoneszerért föld!

Ne legyen zsidó család, mely purimkor ne adományozna a Keren Kajemetre!

KÖZGAZDASÁG

A román jelzálog-adósok 1927 április végéig egyezhetnek meg a magyar bankokkal

Bukarestben megkezdtek a kifizetetlen magyar postautalványok likvidálását

(Budapest, február 26. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány héttel ezelőtt beszámoltunk annak a vegyes döntőbizottságnak működéséről, amely Budapesten a román tulajdonban lévő és a magyar jelzálogos intézetek által el nem ismert sorsa felett döntött. Megirtuk azt is, hogy a magyar-román pénzügyi egyezmény szerint a román jelzálogos adósoknak 1927 április végéig áll módjukban a magyar hitelező intézetekkel egyezsége lépni.

Ezen határidő felől az erdélyi közvéleményben bizonyos kételyek állanak fenn és a vélemény az, hogy az egyezkedési határidő már ez év áprilisával lejár. Ez a felfogás merőben téves, amennyiben a határidő — mint ahogy már megirtuk — csak 1927 április végével jár le.

A konvenció harmadik fejezete, nyolcadik cikkének első bekezdése szerint ugyanis a tartozásoknak békés megegyezés útján való rendezése a záloglevelek, községi kötvények és egyéb címletek összeírásának befejeztétől számított egy esztendő alatt történhetik. Az összeírás akkor tekintetik befejezettnek, amikor a TEBE az összeírásra vonatkozó közlést a román hatósággal szemben megtette.

A községi kötvények, záloglevelek és egyéb, ide tartozó értékpapírok összeírásának terminusának tehát nem a Romániában, 1924 októberben befejeződött lajstromozása tekintendő, hanem a TEBE közlése, melyet 1925 májusában tett a román pénzügyminisztériumnak.

Mint hogy ez a májusi terminus ugyanezen év november hó első napja elé esik, ennek

CFR hírek. Bukarestből jelentik: Dr. von Günther, az osztrák államvasutak igazgatója március 3-án érkezik Bukarestbe, hogy a Románia és Ausztria közötti vasuti konvencióra vonatkozó tárgyalásokat megkezdje. — Ma délelőtt Bukarestbe érkezett egy lengyel mérnökökből álló bizottság, amely Románia részéről Lengyelországnak járó vasuti kocsikat fogja átvenni. — Szófiaiból jelentik, hogy a bolgár kormány hozzájárult a román-bolgár vasuti egyezményhez.

A magyarországi pénzügyi intézetek ismét leépítik a tisztviselő-létszámot. Budapestről jelentik: A budapesti pénzügyi intézetek legutóbb tavaly hajtották végre nagyobb arányú üzemredukciót és a tavaszi hónapokban többszáz tisztviselőt bocsátottak el. Az elbocsátások azóta szüneteltek, mert általában az volt a felfogás, hogy a gazdasági viszonyok javulni fognak és így nem lesz szükség további üzemredukcióra. Most február 1-én az összes pénzügyi intézetek körülbelül hétszáz alkalmazottnak akartak ismét felmondani, az elbocsátást azonban elhalasztották és abban állapodtak meg, hogy a létszámcsökkentést fokozatosan fogják végrehajtani. A TEBE bankok most foglalkoznak ezzel a súlyos kérdéssel és nem lehetetlen, hogy egyesek március 1-én megkezdik a létszámcsökkentést.

A szállítványok kísérőiratait a fuvarlevélhez kell ragasztani. Bukarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága elrendelte, hogy a vámokmányokat, tranzitcirkulárisokat, a behozatali és kiviteli nyilatkozatokat, melyek szokás szerint kísérői a szállítványoknak, jövőre a szállítványok fuvarleveléhez hozzá kell ragasztani.

Egyre rosszabbodik Svájc külkereskedelmi helyzete. Zürichből jelentik: A svájci nehéz valuta átka, hogy ez a boldog, semleges állam mind kevesebbet exportál. Januárban 200 millió frank behozattal szemben 123 millió frank volt a kivitel. Igaz ugyan, hogy ez decemberhez képest javulást mutat, de csak azért, mert az import közben csökkent. Különösen lehangyatlott Svájcban Németországba irányuló kivitele, de lényegesen kevesebbet exportál Svájc Amerikába és Franciaországba is. Különösen aggasztja Svájcot, hogy az órákivitel nagy hanyatlást mutat. Az Egyesült-

folytán hatályba lép a 8. cikk II. bekezdésében foglalt automatikus meghosszabbítás és így a határidő tényleges lejárta nem 1926, hanem 1927 április 30-a.

A konvenció megadja a módot arra, hogy a fennálló tartozások 25 százaléka révértékben, összeírt záloglevelekkel egyenlítsék ki, ami úgy az adósa, mint a záloglevelek tulajdonosaira nézve kétségtelen kedvezményt jelent. Kívánatos tehát, hogy ezen címletekre nézve megfelelő piac alakuljon ki és hogy a zálogleltulajdonosoknak módjuk legyen címleteiket olyanoknak eladni, akik ezen értékpapírokat tartozásuk visszafizetésére tudják felhasználni.

Mint értesülünk, Kresz Károly dr. ből és Matasary János kereskedelmi attaséból rövidesen megalakul az a vegyes döntőbizottság is, mely a betétkönyvek ügyében lesz hivatva dönteni. Ezen vegyes döntőbizottság a legközelebbi jövőben megalakul és az eléje utalt ügyeket elbírálja, úgyhogy az utólag elismert takarékbetétkönyvek honorálása rövidesen ép úgy meg fog történni, mint ahogy a magyar pénzügyintézetek által már akceptált betétkönyvek ügye rendeződött.

(Bucuresti-Bukarest, február 26.) Ma délután a pénzügyminisztériumban ülést tart az a bizottság, amely a magyar postatakarékönyveket, a még kifizetetlen postautalványok ügyét és a különböző likvidálási kérdéseket van hivatva rendezni. Az ülésen Bratianu Vintila pénzügyminiszter elnököl és Duca külügyminiszter is jelen lesz.

Államok, Nagybritannia és Németország is védővámokkal nehezítik meg az órabehozatalt. Erősen visszaesett a csipkekivitel is. A mezőgazdaságot a sajtóhírek csökkensége izgatja.

Jugoszlávia kölcsönt kap Németországtól. Belgrádból jelentik: Miután a jugoszláv kormány tárgyalásai egy nagyobb amerikai kölcsön ügyében meghiusultak, a kormány újabb tárgyalásokat folytat egy nagy német pénzeszoporttal, amely hajlandó volna megfelelő kölcsönt folyósítani Jugoszlávia részére. A kölcsön feltétele oly koncesszió megadása, amely szerint a társaság átveszi az összes jugoszláv állami bányákat és jogában van azokat céljának megfelelően kiépíteni. A tárgyalások még folynak és több mint valószínű, hogy dacára az ellenzék tiltakozásának, a jugoszláv-német kölcsön létre fog jönni.

Az UGIR igazgatótanácsi ülése Bukarestben. Bukarestből jelentik: A romániai nagyiparosok szövetségének (UGIR) igazgatótanácsa tegnap este tartott ülésén tárgyalta a munkásbiztosítási törvényjavaslatot, továbbá a vámpomenklatura revízióját. Utóbbiakhoz az UGIR komplett anyagot gyűjtött össze a tagjai között szétosztott kérdőíveken. A választmány aztán Mircea mérnöknek az iparpártolási törvény alapján kedvezményes szállítási illetékek megszüntetéséről szóló jelentését tárgyalta, amely megállapítja, hogy a hazai ipar egyetlen kedvezménye a 30 százalékos szállítási kedvezmény és ha ezt is megvonják, úgy súlyos csapást mérnek a román iparra, amely nem bír majd a külföldi konkurenciával, mert a külföldi ipar minden állami támogatást megkap. Az ülésen végül folyó ügyeket tárgyaltak.

A budapesti országos tenyészállat kiállítás. Az Erdélyi Gazdasági Egyesület közli, hogy az Országos Magyar Gazdasági Egyesület által Budapesten március 19., 20. és 21-én rendezendő díjazással és vásárral egybekötött országos tenyészállat kiállításra az elfogadott bejelentések szerint összesen 502 drb. szarvasmarha, 1003 drb. sertés, 762 drb. juh, több mint 500 drb. baromfi és 100 drb. házi nyul kerül bemutatásra és eladásra. A tenyészállat-kiállításra való felutazást 50 százalékos utazási kedvezmény könnyíti meg, melynek igénybevételéhez szükséges igazolványt a rende-

zőbizottságtól (Budapest, IX. Köztelek utca 8.) kell kérni.

A vámhivatalok három nap alatt kötelesek az árukat elvámolni. Aradról jelentik: Az aradi kereskedelmi és iparkamara néhány hónappal ezelőtt felirt a kereskedelemügyi minisztériumhoz és panasz tárgyává tette, hogy a kereskedőknek sokszor napokig vagy hetekig kell várniuk a már megérkezett áru a késedelmes elvámolás miatt. A memorandumra a pénzügyminiszter rendeletet intézett az aradi vámhivatalhoz és szigorú büntetés terhe alatt kötelezte a tisztviselőket, hogy az árukat, beérkezésüktől számított három nap alatt vámolják el.

TŐZSDE

Február 26-án

A lej: Zürichben 219.50, Párisban 11.40, Budapesten —, Bécsben —

Kolozsvár. Ma tovább lanyhultak a devizák. Az árukiingat élénkült, ezzel szemben a kereslet csökkent. Az árfolyamok a következők:

Bécs 33.20—33.35, Prága 6.96—6.98, Budapest 300—303, Páris 8.60—8.65, Zürich 45.30—45.50, Newyork 234.00—235.00, London 1148—1156, Milánó 9.55—9.65.

Zürich. Zárlat: Berlin 123.10, Amsterdam 208.12, Newyork 519.75, London 2526.47, Páris 1887.50, Milánó 2087.50, Prága 1539.50, Budapest 72.75, Belgrád —, Bukarest 219.50, Varsó 64.50, Bécs 73.25.

Bukarest. Devizák: Páris 8.65, Berlin —, London 1157, Newyork 237.00, Milánó 9.55, Zürich 45.75, Bécs 32.20, Prága 7.02, Budapest —

Bukarest. Valuták: Napoleon 875 német márka 56.00, leva 1.60, török lira 117, font sterling 1150, francia frank 8.70, svájci frank 45.00, olasz lira 8.50, dtachma 2.75, dinár 405, dollár 238.00, lengyel forint 30.00, osztrák schilling 33.50, magyar korona 33.50, cseh korona 6.00, belga frank 10.04 holland forint —

SPORT

A kolozsvári sportegyletek klubközi értekezlete. A kolozsvári sportegyletek képviselői tegnap délután megbeszélésre ültek össze, amelyen a küszöbön álló választások alkalmával aktuálisá vált kérdéseket tették megbeszélés tárgyává. A kisebbségi egyletek vezetői leszögezték azt, hogy a kolozsvári sport a közeljövőben csak úgy fog tudni hivatásának megfelelni, ha annak irányítását hozzáértő, józanul gondolkodó és klubfanatizmus elfogultságaitól mentes vezetők veszik kezükbe. Egyhangúlag megállapították a kisebbségi egyletek vezetői, hogy a kolozsvári sport újáteremtésének és reorganizálásának első feltétele az, hogy arra hivatott emberek vegyék kezükbe az irányítás munkáját. Csak akkor fog visszatérni a kolozsvári sportpályákra igazi élet, ha a kolozsvári sport megtisztul azoktól a sebektől, amelyek már néhány év óta éktelenítik testét; — ha a jövő vezetését mentes lesz minden nemzetiségi és faji elfogultságtól és intézkedéseiben, intencióiban az ideális testfejlesztést szolgáló sport szerete és szempontjai fogják vezérelni.

A kisebbségi sportegyletek delegátusai egy listát állítottak össze, amelyet ma Tatár Coriolan professzor elé terjesztettek. Amennyiben az e listán jelölt vezetőség — amely a többségben lévő kisebbségi egyletek bizalmát is bírja és amelyen illő képviselthez jutnak az összes sportegyletek — keresztül megy a választásokon, úgy a kolozsvári sport fejlődése biztosítottnak látszik. Amennyiben azonban a kisebbségi egyletek kívánsága nem érvényesülne az új vezetőség összeállításánál, úgy — amint megbízható helyről ér esülünk, néhány vezető kolozsvári kisebbségi sportegyletet levonja a konzekvenciákat és visszavonul a bajnokságban való további részvételtől.

A spanyolok bevezetik a professzionizmust. A spanyol futballszövetség ez év májusában Madridban rendkívüli közgyűlést tart, amelynek napirendjén egyetlen pont, a professzionizmus bevezetése szerepel. A szövetség végleg le akar számolni az amatőrizmussal és feltett srándéka, hogy bevezeti a professzionizmust.

A bécsi bajnokság állása. A bécsi bajnokság állása a legutolsó mérkőzések után a következő: Amatőrök 21 pont, Slovan 17, Rapid SC 15, Admira 14, WAC 14, Simmering 14, Wiener Sportklub 13, FAC 13, Vienna 12, Hakoah 11, Wacker 11, Rud. fshügel 5, Hertha 4.

telek utca 8.)
 nap alatt
 Aradról je
 iparkamara
 kereskedelem
 árgyává tette,
 apokig vagy
 érkezett árura
 A memoran-
 etet intézett
 oru büntetés
 öket, hogy az
 három nap
 11:40, Bucu-
 vultak a de-
 ezzel szemben
 nok a követ-
 6-6 98, Bucu-
 Zürich 45 30—
 London 1148—
 10, Amsterdam
 2526 47, Páris
 1539 50, Buda-
 karest 219 50,
 s 8 65, Berlin
 237 00, Milánó
 0, Prága 7 02,
 on 875 német
 lira 117, font
 0, svájci frank
 na 275, dinár
 t 30 00, osztrák
 B 50, cseh korona
 forint —
 ek klubközi ér-
 gyletek képviselői
 k össze, amelyen
 almával aktualissá
 és tárgyává. A
 gtezték azt, hogy a
 csak úgy fog tudni
 irányítását hozzá-
 anatismus elfogult-
 zükbe. Egyhangu-
 gyletek vezetői,
 emtésének és reor-
 egy arra hivatott
 ányítás munkáját.
 zvári sportpályákra
 megtisztul azoktól
 y év óta ékteleni-
 ég mentes lesz min-
 stgtől és intézkedé-
 stfejlesztést szolgáló
 fogják vezérelni.
 egátusai egy lis-
 Tatár Coriolan pro-
 biben az e listán
 obségben lévő ki-
 rja és amelyen illő-
 es sportegyletek —
 t, egy a kolozsvári
 tszik. Amennyiben
 kívánsága nem ér-
 eállításánál, úgy —
 álunk, néhány ve-
 tegyesület levonja a
 a bajnokságban való
 a professzioniz-
 ez év májusában
 lést tart, amelynek
 professzionizmus be-
 végleg le akar szá-
 feltett srándéka,
 st.
 sa. A bécsi bajnok-
 ek után a következő:
 Rapid SC 15, Ad-
 14, Wiener Sport-
 Hakoah 11, Wacker

A husvéti ünnepeken

sütéshez, főzéshez csak husvéti peccséttel ellátott
 כשר של פסח

CERES

ételzsírt vegyünk.

Georg Schicht A. G. Aussig. — Képviselőt és
 bizományi raktár:

Boskovitz Lajosnál, Cluj. Telef. 459.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye

Alexandra. Minden este telt nézőtér tapsol az Alexandrának, előadásnak, színészeknek, rendezőnek, karmesternek azért a nagyszerű teljesítményért, amit a színház az előadással produkált. Az Alexandrának nagy és fölényes sikere volt Kolozsvárott és ez a siker hosszú ideig műsoron fogja tartani a szezon legnagyobb operett-lágerét.

Nézze meg az Alexandra szereplőiről készült filmeket!

Az Alexandra muzsikáját már az egész városban éneklük!

Az Alexandra az idény legjobb operettje.

Engem szeress! Földi Mihály nagyszerű vigjátékát próbálja a drámai együttes. Régen nem tapasztalt kedvvel foglalkoznak színészeink ezzel a mulatósgos vígjátékkal, melyben egymást érik a mutatványok, jazz band, cigányzene és táncok. Jean Athanasiu és Hevesi Piroska vasárnap esti matinéja. Vasárnap délelőtt hangversenyt tart a magyar színház. Jan Athanasiu és Hevesi Piroska együttes hangversenye lesz az a művészi esemény, mely minden biztonnal újra összehozza Kolozsvár zenekedelő közönségét erre a koncertre. Jegyeket már lehet váltani a hangversenyre.

Magyar Színház heti műsora

Szombat d. u. 4-kor: Csikós (Ünnepi ifjúsági előadás Szentgyörgyi István születésének 85-ik évfordulója alkalmából. Igen olcsó helyárakkal. Bevezető előadást tart dr. Csáry Bálint. Sorozat 261.)

Szombat este 8-kor: Alexandra (Méréskelten emelt helyárakkal. Bérletszűnet, sorozat 262)

Vasárnap d. a. fél 11-kor: Jean Athanasiu és Hevesi Piroska együttes hangversenye. (Rendezési helyárakkal. Sorozat 263)

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Alexandra (Ötödéször. Rendezési helyárakkal. Karácsonyi lílivel, Neményi, Ithász és Lászlóval. Sorozat 264.)

Vasárnap d. u. 6-kor: A csirkéfogó (Leszállított helyárakkal. Sorozat 265)

Vasárnap este háromnegyed 9-kor: Alexandra (Méréskelten emelt helyárakkal. Bérletszűnetben. Sorozat 266)

Hétfő: Alexandra (Hetedszer. Méréskelten emelt helyárak. Bérletszűnet. Sorozat 267)

Kedd: Alexandra (Méréskelten emelt helyárakkal. Bérletszűnet. Sorozat 268)

Gabella-jegyek Róvész Ernő
 előnyomdája — Marosvásárhely

MELODION ?

כשר של פסח italokat

50 literen felüli megrendelésnél utánvét vagy a pénz előzetes beküldése mellett:

- Magurai közönséges lit. Lei 18
 - Magurai rizling, bakater lit Lei 20
 - Magurai moskotály furmint v. le nya Lei 25
 - Szilvium 50—100% erősségben, 100% o-ja L. 70
 - Szprópálinka 100% o-ja L. 1:0
- Nagyobb mennyiség vételénél megfelelő árengedmény. Hordók a felszámított árban vételek vissza.
 Megrendelések: M. Csengeri, Simleu-Silvaniei.

Rézarmaturák

viz, gáz és gőzhöz, valamint nickelezett sárgaréz toilet e cikkek gyári lerakata.

ELECTRONIDRO

Vadász & Comp

műszaki vállalata — Cluj

Calea Regele Ferdinand 65.

Telefon 3-84.

A legjobb cipőkrém

Kérje mindenütt.

Raktár: Bucuresti, Str. Ana Davila No 1.

Tiberiu SOLTÉSZ Tibor

cérna és fonalárúk importja

a G. B. C. védjegyű olasz cérna
 romániai kizárólagos egyedárúsítása

Sürgöncim: Drapeau Arad, Str. Horia 1. Telefon: 6-83.

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Sajat tőkél: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetei: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Áruktárai a vasut mellett. Betéteket elfogad, váltókat le számítol, bel- és Safe deposit. külföldi átutalásokat teljesít. Safe deposit. Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.

Nagyobb tétel — bontásból nyert

ablak és ablakszárny

majdnem újnak mondható jó minőségű, egyszerűbb lakónyarak, nyarak és rak árak részére megfelelő különféle méretben, több ezer darab egy nlo nagyságban is igen jutányos árban kapható

Csiszár Lajos építész telepén, Maros-Vásárhely, Honvéd-u. Iroda telef. 57 sz.

Br. Kemény Árpád

esomto di és g-lai uradalma, 1925 évi termései

כשר של פסח

borok

ismert fajokban, vagon, hordó és teleradó tételekben megvételre ajánlatnak. Eladásokat eszközöl Bognár & Szántó cég, Oradea és Fenichel Mór, Aiud.

Elián

Cluj—Kolozsvár.

Telefon interurban 10-26. — Urban 1-70.

Ajánlja כשר של פסח

borait,

szilva- és saját főzésű lisztös seprő-

pálinkáit.

Különlegességei:

Ménesi vörösedes

valamint Rizling, Leányka és Erdély-hegyaljai, ismert minőségű Roulandi kóser fajborok, melyek מורה אכילה אלהאן felügye-
 le e a att alianak.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állást keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő

Klári! Várunk Szigeten, Dorobantilor No 2. Vagy választ e lapban. 708

Könyvelésben, valamint az összes irodai teendőkben jártas gépi-önálló levelező, több évi gyakorlattal, állást keres, szombat megtartásával. Cím a kiadóban.

Hölgyek figyelmébe!

Mindennemű modern ruháink, tambourin választék, kizárólag elrendű anyag s készítmény, L'Oreal-Henné minden színben kapható. Megrendelést várunk is eszközök. Vágtat haját kesztyűben és nagyban veszek. —

Massa Gyula Cluj Str. Memorandului 10

Két szoba-konyhas lakás meliényiségekkel, központban, kiadó. Modern bútorokkal és tüdőberendezéssel együtt, ára 150000 lej. Közvetítő kiadásával. „Olcsó lakás” jellegű leveleket kesztyű könyvkereskedésbe küldünk. 707

Angol, román, német nyelvű iratokat. Monstortor-ut 69. 668

Kereskedők, gyógyszerészek és magkereskedők! Mindennemű papírzsákok kaphatók, megrendelésre is jutányos áron. Nadler Calea Dorobantilor 16. Ugyanott egy 24x30-as felvétel és nagytípusú szalonnával. 687

Édes olasz- és Jaffa-narancs meghámozva 4 lejtől datonként minden időben kapható. „Adria” csemegeüzlet, Malon-utca 710

Szakképzett iz. vaskereszt, nőtlen, harminc éven felül, megeléző irodai gyakorlattal, raktárnoki állást nyerhet vaskereskedésben. Ajánlatokat „Perfekt” jellegű alatt kérünk a kiadóba. 706

jezdő francia Berlitzet veszek használt állapotban, d. u. 3-tól az Uj Kelet szerkesztőségében.

Vaskereskedőseged, teljes szakismerettel, kalkulációt, valamint könyvelést önállóan végzi, állást keres. „Vasas” jellegű, Taub-tözsde, Carci-Majil. 711

Keresek a belvárosban egy szoba-konyhas lakást azonnali beköltözésre. Lehetőleg fűtőszobával. — „Jól fizetek” jellegűre a lap kiadóhivata a továbbiak.

Teljesen árva, 1-2 éves zsidó leánykát örökbe fogadna gyermektelen házaspár. Cím a kiadóban. 713

Műhímezés
Elvállalom zsidótemplomok thórafüggönyeinek, thórafüggönyeinek, asztalteteitöknek, estélyi ruháknak, paravánoknak, divánpárnáknak, és mindennemű kőműveknek arany, ezüsttel vagy selyemmel való műhímezését a legregibb, eredeti francia hímzéssel s modern hímzési módszerrel is. — Nagy Matild, Strada Tunahtior (Zapolya u.) 17 a.

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárol a **Tacámul** ezüstáru és evőeszközgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

MARTIN PAL Jun.
Cluj, Piața Mihail Viteazul 25.
כשר ועלכווארען פאבריק
ערציינט אללערליי ועלכווארען
מאס-פאקעטע ווערען פראכטע פער נאכנאמע
עפעקטוארע. פריידקראנט אונד הכשר איין פערלאנגע.

Mit nyer Ön azzal,

hogya kísérletezik? Gondolja, hogy a „**valódi Franck a kávédarálóval**” oly kedvelt lenne, ha minőségét tartalomban és zamathban; kiadóságát és épen ezért olcsóságát évtizedek óta el nem ismerték volna?

Gajzágó Márton

Cluj, Str. Regina Maria No 24.
késes, műköszörös, műszerész, nickelőző telep.
הרפים ונד איממער
אום לאנער

PARFUMS-POUDRES-LOTIONS
L.T-PIVER
AZURÉA POMPÉIA
FLORAMYÉ TRÉFLE INCARNAT

Batiz—dr. Jeszenszky

Cluj, Calea Victoriei No 99.
szikvizgép-, sifonfej- és fémárugyár.

Telefon Interurbán 8-62.

A közegészségügyi törvényeknek megfelelőleg gyárt: Sifonfejeket, szikvizgépeket bármily nagyságban, vízszűrő készülékeket, sörféjtöket, sörkimérő készülékeket, likörleparólókat, mindenféle a szikvizszaktárhoz szükséges kellékeket és alkatrészeket. **Berendez:** Szikviz, kristályviz és likörgyárakat, legkisebbtől a legnagyobb tüzembírára. **Raktáron tart:** Eredeti cseh-slovákiai szikvizet, cracherlis és kristályüvegeket. Összes gummialkatrészeket, angolon csöveket. — Használt szikvizgépek szakszerű javítását vagy azok becserélését vállalja.

Szerezők mindenkor **rendelkezésre.** Üveghomok névedzés, nikkelzés és fémcsiszolás. A kisenévi kiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Használjunk kizárólag
כשר כשר
PLANTOL
legjobb nő-nyzi, mert ez hiszta, egészséges és kiadós!
Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigorúan ortodox rituális előírás szerint.
Képviselet: **HARTIG & HIENZ Cluj**
Str. Julia Maria 8. Telefon 1-18.

UJ KELET KÖNYVOSZTÁLYA

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Zsidó irodalom

(Német nyelven)

Achad Haam: Am Scheidewege I II. . .	924
Agnon: Der Verstossene	175
— Und das Krumme wird gerade (Halb'ein)	175
Max Brod: Im kampf um das Judentum	220
Braun: Ein kurzer Gang durch die jüd. Geschichte	100
Bergmann: Worte Mosis	45
Bernfeld: Die jüdische Literatur	200
— Kinderheim Baumgarten	175
Berstein: Der Zionismus	150
Beer: Der Frau im izr. Altertum	32
Buber: Die Jüdische Bewegung I-II . .	35
Bermann: Palestina (Eia Reisebuch) . .	290
Bialik: Essayes	80
— (Leinen)	280
Dubnow: Jüdische Geschichte	345
Cohn: Frauentragen in Palästina	100
Glückel von Hammeln. Denkwürdigkeiten	90
Goldstein: Jüd. Nationalliteratur	295
Grosch: Dr. Simon Ahron	62
Gronemann: Hawdolah und Zapfenstreich (Leinen)	40
H. George: Moses der Gesetzgeber	230
Granowsky: Problem der Bodenpolitik in Palestina	320
— (Geb)	35
Friedemann: Das Leben Herz's	145
Teodor Herzls Tagebücher I-II III (Lein.)	145
— Zionistisch Schriften (Geb.)	1700
— Der Judenstaat	240
Hermann: Nathan Birnbaum	60
Kann: Erez Jisroel das Jüdische Land . .	62
L'ichtheim: Der Aufbau des jüd. Palestina	150
Perez: Chassidische Geschichte	32
Jiskor: Ein Gedankbuch	195
Jüdische Literatur durch zwei Jahrtaus. David Koigen: Der moralische Gott . .	130
Krupnik: Die jüdische Parteien	150
Margulies: Kritik des Zionismus	175
Mendele Moicher S'urim: Schloimele (geb.)	32
— Schloimele (Leinen)	400
— Die Mähre (Geb.)	260
— (Leinen)	260
— Die Wunschring (Geb.)	320
— (Leinen)	320
Nordau: Zionistische Schriften	375
Nossig: Juden und Polen	375
Rupin: Der Aufbau des Landes Jisrael . .	80
Robinson: David Wolfson (Geb.)	220
	175

Rendkívüli alkalmi árak!

I-a színes french ing csak 260 lej
Selyem elejű ingek, legfinomabb kivitelben csak . . 350 lej

WEISS SIEGFRIED

kalap- és uridivat áruházban, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

Szerkesztőség
ajvatat és ny
L. P.
ROMANIA
Cluj
1926 március

Messze mul
ságban, tündök
zeidők aszony
dog kellethe s
telmes bánatos
közég előtt M
pattogó krónik
den cselekedet
gal kérdezik:
meneküléssel d
éppen Eszter
át a hagyomán
dékaira, század
Mindenki
magasságra let
Eszter szimbol
vagyon, amely
volt idők mess
szágából a szé
és asszonyi id
telenjéig.
Voltak má
ngy a történe
rivó, a minden
geket és jól is
női tipust. Ist
lemét, a Hasn
asszonyát, aki
tudatával száz
helyre, nem t
utjának e bor
politikából, i
lelkü asszony
Alexandrá, a
győzedelmeske
gonosz ítélet
sarjadzott ma
mára, az önz
Heróds hugá
solni felesége
az irtózatos e
meglátásu Au
dsznoévési tí
ez bizony, ak
maga gyerme
Am nem
nem a húság
történelmet c
nép tudatába
vértanuságot
bukadnezzar
kája, az eg
ozos, a roko
akinek eszt
a zsidó nép
álja. Ma és n
lenek Eszter
de nem égett
trón körül sz
a nép lelkébe
adja rá a kép
és hatalmi t
porladó kön
vértünkbe, l
királynőnk
ad a kíséreté
Ingatag,
teti fel a
תן דורן את
לך את אודות
Vastit, az as
szonya miatt
Kedvére irán
szony Perz
ziája angyal
talmudi mor